

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Soisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 41.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1909.

Leto XXII.

Živela vseslovenska S. L. S.

— V nedeljo, dne 10. t. m. so imeli dr. Susteršič za kranjsko S. L. S., državni in deželni poslanec Fon za goriško, dr. Brejc za Korošce in dr. Hohnjec za štajersko Kmečko zvezo posvet o ustanovitvi vseslovenske ljudske stranke. Sporazumeli so se docela in prihodnjo nedeljo, dne 17. t. m. bodo imeli zaupniki vsega slovenskega ljudstva priložnost, da bodo sklepali o tem dogovoru. Samo močne in velike stranke kaj veljajo. Slovenci smo sicer po številu majhni; po edinosti in notranji moči skupne stranke bomo pa prvi v Avstriji. Noben narod se v tem oziru ne bo mogel meriti z nami.

Burni časi se bližajo naši državi in Evropi sploh. Kako neizmerno važno je, da bomo imeli za vsak slučaj koga, ki bo imel pravico in celo dolžnost govoriti v imenu vsega slovenskega naroda. Že danes gremo dalje. Mirovati ne smemo, dokler se misel enotne stranke ne razširi tudi po Istri in Dalmaciji. Vsi južni Slovani naše države bi pravzaprav morali biti zastopani v naši skupni stranki.

Čujemo, da bodo zastopniki hrvaških kmetov prišli v nedeljo k naši lepi strankarski botrinji; za gotovo nam je tudi obljubljen prihod voditelja poljske ljudske stranke, poslanca Stapinskija. Ta prihod je za nas časten. Hvaležni moramo biti možu, ki iz daljne Galicije namerava priti zato, da pred zastopniki našega ljudstva zagotovi, da so poljski kmetje z njimi pripravljani za delo in boj. Pomen njegovega obiska je pa v sedanjem času tem večji. Za Bienerttha in Bilinskega je prišla zadnja ura. Živel Stapinski! Naši poslanci imajo zagotovljeno zmago nad Binertovim ministrstvom ob tistem času, ko je hkrati zagotovljena zveza vseh Slovencev v enotno Slovensko Ljudsko Stranko.

Zaupniki S. L. S.!

Zaupniki S. L. S. na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem vsi v Ljubljano v nedeljo 17. t. m. Vzdignite se kot en mož, da pokažemo svetu, da je v našem taboru združena Slovenija!

Naš deželni zbor.

Minuli teden so odseki nadaljevali svoje delo in so je v dolgotrajnih, deloma zelo živalnih sejah tudi izvršili.

Šolski odsek

je pripravil načrt novega šolskega zakona. Po tem zakonu, ako ga zbornica sprejme in cesar potrdi, bode ljudstvo, ki rosi tako velikanska bremena za šolstvo, dobilo več vpliva na šolstvo. Takrat, ko so izdali sedaj veljavne šolske zakone, so prevalili pač vsa bremena na dežele in občine, a vpliva na šolstvo niso priznali ne deželam, niti občinam. Po vseh šolskih svetih so odločevali vladni ali pa od vlade odvisni ljudje, ki so pač poznali šolske paragrafe, a potreb ljudstva niso poznali. S. L. S. je po neštevilnih shodih poudarjala, da se to mora izpremeniti in da se dá tistim, ki nosijo stroške za šolstvo, tudi odločilno zastopstvo v tistih šolskih korporacijah, ki odločujejo o usodi šole in učiteljstva. Že meseca januarja je bila v deželnem zboru sklenjena postava, ki jo je cesar tudi potrdil, da pošlje deželni odbor namesto dveh, štiri zastopnike dežele v deželni šolski svet. Po tej novi postavi, ki jo je pripravil šolski odsek, bosta na predlog deželnega odbora imenovana v dežel-

ni šolski svet tudi zastopnika učiteljstva, da ne bo vlada notri pošiljala svojih kimačev, ki niso nikdar zastopniki učiteljstva in pa ljudstva, ampak samo podporniki vlade. Tudi v okrajnih šolskih svetih, kjer po navadi pašuje kak nadut baron, ki je slučajno okrajni glavar, se pomnoži zastopstvo dežele — ljudstva na ta način, da bo deželni odbor namesto dveh, kakor je bilo doslej, pošiljal tri zastopnike, a vrh tega pa pošljejo občine vsakega sodnega okraja po enega zastopnika v okrajni šolski svet. Tudi mestni šolski svet ljubljanski dobi zastopnike deželnega odbora, katerih doslej ni imel. Je še več drugih važnih izprememb šolskega zakona, katerih pa vsled omejenega prostora ne morem sedaj navajati. S. L. S. je izpolnila to, kar je obetala in priborila ljudstvu, ki nosi ogromna bremena za šolstvo, naj ima tudi v šolstvu odločilno besedo. Tako je prav!

Važno je tudi

zboljšanje pašnikov.

Upravni odsek je pripravil načrt zakona zaboljšanje tudi tistih pašnikov, ki niso v planinskem svetu. Živinoreja brez dobrih pašnikov ne more napredovati. Sedaj pa pogledjte, kakšne pašnike ima večinoma naš kmet. Pašniki se bodo trebili, po potrebi namakali, gnojili in kar bo treba. Agrarne oblasti bodo vršile vsa dela. Podpore se bo dajalo po 20—30 % stroškov. V tem odseku so se posvetovali tudi o

transverzalni kranjski železnici,

ki bi bila samo del tretje železnice, ki bo vezala Dunaj z morjem. Ta železnica pride od Save pri Krškem ob Krki čez Dobropolje na Bloško planoto in naprej k morju.

Nov občinski volivni red

tudi dobimo. Ustavni odsek je v petek končal svoje delo. V občinski odbor bodo volili vsi občani, če plačujejo kaj davka!

ali ne. Razvrščeni bodo pa tako: v prvem razredu bota volili dve petini davkoplačevalcev, v drugem razredu bodo volile tri petine, v tretjem razredu bodó pa volili vsi, davkoplačevalci in nedavkoplačevalci, skupaj. Uradniki, učitelji i. dr., ki ne bodo plačevali vsaj 30 K osebne dohodarine, bodo volili ravno tako v tretjem razredu, kakor dninarji, ker nobeden ne plačuje občinskih naklad.

V tretjem razredu bodo volili tudi častni občani. Po novem volivnem redu bodo v mnogih občinah izgubili komando uradniki. Ker se odpravi, ali vsaj izdatno omeji število virilistov, izgubé tudi Nemci moč v nekaterih občinah. — Obširneje poročamo o drugih izpremembah, ko se bo vršila o tem zakonu razprava v zbornici.

Prav nič zadovoljni pa niso liberalci, pa naj si bodo slovenski ali nemški, z

deželno banko.

Kar ne morejo se sprizniti z mislijo, da bi njihovim zavodom delala konkurenco deželna banka, ki bi na vsak način delala ceneje in zaradi tega vse boljše in zanesljivejše stranke dobila. Liberalci besne vselej takrat, kadar vidijo, da se hočejo zaježiti viri, ki tečejo v njihove mošnjičke. Slovenski klub je sklenil, da se črta iz bankinih pravil § 7., ki določa dohodke direktoriju in kuratorjem. Klub je mnenja, da se pri banki ne smejo ustanoviti kake sinekure. Prav imajo!

Odsek za izpremembo poslovnika

je izdelal nov poslovnik, kateri bo omogočil, da se bodo vse razprave v zbornici hitreje vršile. Koliko časa se sedaj brez potrebe potraji! Kako potreben je nov poslovnik, je pokazala

zbornična seja

v soboto, ki se je vršila od 9. ure zjutraj do 7¼ zvečer, v kateri so naši ljubi liberalci začeli ovirati razpravo in razsajati kakor kakšni žganjarski bratci. Kakor sta se obnašala Turk in Zupančič, se morda obnašajo bratci iz Pichlerjevega kevdra, a gostom od

»Zlate kaplje«

se to ne spodobi. Zato ju je pa disciplinarni odsek deželnega zbora tudi obsodil in ju izključil za tri seje. Za soboto je bilo na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odseka o volitvah, lovski zakon in še več drugih manjših stvari.

Poročal sem že zadnjič, da je verifikacijski odsek bil mnenja, da se volitev v notranjskih in dolnjskih mestih ni vršila pravilno in je zaradi tega predlagal, da se razveljavi izvolitev poslancev Višnikarja in Lenarčiča. Pri novih volitvah, ki bi se vršile res v smislu deželnega volivnega reda, bi ta dva seveda ne prišla več nazaj in to ravno je bilo liberalcem odveč. Pa pojmo po vrsti. Pričetkom seje si deželni glavar pl. Šuklje izprosi dovoljenje, da čestita v imenu dežele

vojvodinji Hohenberški,

ženi bodočega našega cesarja, ki jo je cesar povzdignil v vojvodski stan. Nato je pa v imenu verifikacijskega odseka poročal

dr. Pegan

o volitvah v mestni skupini in pa v trgovski zbornici in je predlagal, da se druge volitve potrdijo, a volitev poslancev Višnikarja in Lenarčiča se ne potrdi. V okraju, kjer je izvoljen Lenarčič, je bilo izpuščenih 523 volivcev, v Višnikarjevem pa 861 volivcev. Čisto gotovo je, da tako bi bili tudi ti volivci poklicani k volitvi, bi Lenarčiča in Višnikarja tukaj ne bilo. Liberalcem pripovedovanje dr. Peganovo ni bilo všeč. Jezo so prikrivali z godrnjanjem, vihali so si brke in nosili papirje v rokah, češ, bomo že govorili. A komaj konča dr. Pegan, podeli deželni glavar besedo načelniku S. L. S.

dr. Šusteršiču.

Takoj izjavi, da je poročilo in sklep verifikacijskega odseka čisto pravilen, nato pa mirno in jasno dokazuje, da so se volitve vršile nepravilno v notranjski in dolnjski skupini. Navaja dotične paragrafe deželnega volivnega reda, v katerih jasno stoji, da volijo cele občine, ne pa samo deli občine, torej ondi, kjer so vasi v kaki trški ali mestni občini, volijo v mestni skupini tudi kmetje, kakor volijo tudi ljubljanski barjani, ki so ravno tako kmetje, kakor kmetje vrhniške okolice, katerim pa liberalci odrekajo vol. pravico v mestni skupini. In četudi je državno sodišče odločilo, da kmetje iz kamniške občine nimajo volivne pravice v mestni skupini, kjer so jo doslej izvrševali, za deželni zbor to ni merodajno. Deželni zbor je v razsojevanju veljavnosti mandatov sam najvišja instanca. Viharno navdušenje je izzval, ko je zabrusil liberalcem: Takrat, ko so vam slovenski kmetje pomagali vreči v gorenjskih mestih Nemce, so vam bili kmetje dobri, ste jim dovolili voliti v mestni skupini, a sedaj, ko gredo proti vam, jim to pravico odrekate. Dr. Šusteršič pa ni šel za dr. Peganom, ampak je stavil svoje predloge in sicer:

1. Deželni zbor soglašá s pravnim naziranjem verifikacijskega odseka in odločno zavrača temu nasprotno judikaturu državnega sodišča.

2. Izvolitev poslanca dr. Janko Vilfana se potrdi.

3. Poročilo verifikacijskega odseka se odkaže ustavnemu odseku z nalogo, da izdela načrt deželnega volivnega reda, v katerem se na novo odmeri obseg kmečkih in mestnih volivnih okrajev.

Izvajanja dr. Šusteršiča in njegovi predlogi sô povzročili v liberalnem taboru

velikansko zmešnjavo.

Pripravljeni so bili, da sfrčita dva iz njihove srede iz zbornice, a sedaj pa tak predlog. Cel teden so se pripravljali na govore; poslanec Višnikar še ni bil v svojem življenju tako marljiv kakor zadnji teden. Od jutra do večera je čital stare zapiski deželnega zbora in se pripravljval na »poslovilen« govor, a sedaj je pa nenkrat izprevidel, da s tolikim trudom naučeni govor ni več na mestu, ni več prav. Sreča zanj, da je pred njim prišel na vrsto dr. Triller, ki je tolkel ob mizo in vpil, da se jim dela krivica in da je to nasilstvo, kar dela S. L. S., da nečejo imeti vrvi

okoli vratu ter da nečejo biti gostači v deželnem zboru. Njegov sosed Višnikar si je pa mislil natihem: Hvala Bogu, rešen sem! In stavimo nekaj, da je zelo hvaležen dr. Šusteršiču za njegove predloge; morda se ponudi, da vstopi v dr. Šusteršičev klub. Za dr. Trillerjem pa prideta na vrsto oba

gostača deželnega zbora.

Po pravici rečeno: Nam sta se smilila. Sama sta se morala braniti in zagovarjati. In kako je bilo težko! Ko bi znala kaj prida govoriti, bi še bilo, a tako? Moj Bog! Kolika revščina! Višnikar se je topil pravčnosti in pravicoljuba, in pa čenče iz ribniških oštarij je pripovedoval. Še nikdar ni bil v svoji službi tako pravicoljuben, kakor pa v soboto v deželnem zboru. Hvala Bogu, da nam je ohranjen do novih volitev. Njegov tovariš Lenarčič je bil pa strupen. Izbruhal se je pošteno: Vrag vzemi to krščanstvo! Vrag naj vzame tako vero! Na vsak način je hotel razdražiti poslance S. L. S., da bi ga vrgli iz zbornice. Čudili smo se poslancem, kako mirno so prenašali vsa izzivanja. Se jim pač pozna, da so si svesti popolne konečne zmage. Ko sta se gostača izkašljala, se je pa potil zastopnik gorenjskih mest dr. Vilfan. Čital je rzsodbo državnega sodišča glede kamniških volivcev in prosil poslance S. L. S., naj vendar spoštujejo tist papir. Povedati moramo, da je tudi zastopnik Nemcev prof Barbo potegnil z liberalci. Stara ljubezen. Dr. Tavčar je v imenu svoje stranke izjavil, da ne morejo glasovati za dr. Šusteršičeve predloge.

Ne bojte se strahov!

je klical v drugem govoru dr. Šusteršič liberalcem. Pojdimo v ustavni odsek, da naredimo nov volivni red, da ne bodo mogoče take neveljavne volitve. Pošteno je počesal liberalne govornike, katere je potem še posebej obdelal v sklepnem govoru tudi dr. Pegan. Nato je bilo glasovanje o prvem predlogu dr. Šusteršiča.

Dr. Tavčar je zahteval pred glasovanjem odmora 10 minut in poimensko glasovanje, kar je značilo, da začno liberalci z

obstrukcijo.

Glavar mu je vstregel. Predno se je začelo glasovanje pa pobegne nemška in slovenska liberalna kompanija kot en mož iz zbornice.

Prvi predlog dr. Šusteršičev je bil nato z glasovi naših poslancev sprejet. Med glasovanjem so bili čestiti gospodje iz narodnonaprednega kluba v gostilni pri

»zlati kaplj«,

ki je za časa zborovanja deželnega zbora, v klubu narodnonaprednih poslancev odprl vinotoč. Posledice so se takoj pokazale. Ko odredi deželni glavar zborovanje o drugem predlogu dr. Šusteršiča, ki se tiče potrditve izvolitve poslanca dr. Vilfana, so liberalci prihrumeli kričeč v dvorano. Pepe Turk, poslanec ljubljanskega mesta, izvleče činele in začne razbijati, poslanec Zupančič se postavlja s trobento, drugi vpijejo in vihte pesti. Deželni glavar jih opominja, in na to pa skliče disciplinarni odsek. Tedaj pa pokažejo liberalni

poslanci, da je njihovo najpriljubljenejše orožje

gnojnica,

na katero se zastopi pred vsem ljubljanski »furman« poslancem Turk, ki prazni mestna stranišča. Liberalni poslanci, osobito Turk in Zupančič, začno metati v zbornici smrdljive bombe. Po tleh se razliva smrdljiva tekočina, ki razširja neznosnejši smrad, kakor najslabše kmečko stranišče. Poslanci tišče nosove, beže iz zbornice, Turk in Zupančič trobita, vrtita orglje, bijeta po činelah in njihovi tovariši Triller, Novak e tudi quanti jih pa navdušujejo. V mnogih zbornicah so že obstruirali na različne načine, a slovenski liberalci imajo to zaslu-go, da so prinesli prvi v zbornico tudi gnoj-nico. Deželni glavar je odredil tajno sejo. Disciplinarni odsek je pa med tem sodil in obsodil Turka in Zupančiča na izključenje od treh sej. Ko je g. deželni glavar to razglasil je pa Turk zbesnel, kakor zraste in zbesni žganjarček, ko ga zaloti roka po-stave. Po ljubljanskih predmestnih žga-njarnah se ob ponedeljkih ne gode ostud-nejši izgredi, kakor pa jih je uprizarjal po-šteno »nadelani« Turk. Na poziv glavarja, da naj se odstrani iz dvorane, se je po-maknil na sredjo klopi, njegovi liberalni to-variši so pa sedli okrog, da so imeli Turka in Zupančiča v sredi. Ker se Turk in Zu-pančič nista uklonila, je pa deželni glavar poklical slugo, da jih neso ven. Najprvo jim slugo pobero trobente, činele in ragljo, a ker jim liberalni poslanci ne puste do obeh liberalnih poslancev, začno slugo od-mikati klopi, da bi prišli do obeh. Liberalci, ko so videli, da se gre zares, da morata Turk in Zupančič iz zbornice, če ne izlepa, pa izgrda, jim je upadlo tisto junaško srce popolnoma. Deželni glavar je sklical še enkrat disciplinarni odsek, da sodi tudi ti-ste liberalne poslance, ki so pomagali Tur-ku in Zupančiču. Pa ti ljudje so se poka-zali tudi v zbornici ravno take kakor so se pokazali ob septemberskih dogodkih, ko so pognali dijake, delavce, komije in druge male ljudi pred bajonete in krogelje, a sami so se potuhnili in poskrili; tudi v soboto so pognali Turka in Zupančiča v ogenj, a obsodit se niso pustili. Ko jih je discipli-narni odsek poklical pred-se, da se opravi-čiijo, so se izgovarjali, da niso krivi in so delali nedolžne obraze. V časnikih se je čitalo, da je poslanec ponosnih gorenjskih meščanov, poslanec Vilfan, ihtel iz strahu pred obsodbo. Bal se je, da ne bi bil vržen iz zbornice. Ti skesani grešniki Gangl, Novak, Oražen in Vilfan so si izprosili mi-lost, pa so bili samo pokregani. Dr. Tav-čar se je naposled le naveličal in je namig-nil Turku in Zupančiču, da naj zapustita prostore deželnega zbora, katere sta po-šteno zasmradila. Tri seje se bodo izvršile brez njih in Turk — dični zastopnik ljub-ljanskega mesta — bo imel lepo priliko gnojnico, ki jo je imel pripravljeno za zbornico, voziti po ljubljanskem polju. Na-to se je izvršilo popolnoma mirno glasova-nje o tretjem predlogu dr. Šusteršiča. Li-beralcem se je poznalo, da so popolnoma zmešani in ostrašeni. Veseli nas, da so se liberalci tudi ob tej priliki pokazali, da so popolnoma

protiljudski.

Obstruirati, t. j. zavirati so začeli delo v zbornici kranjski takrat, ko se je imelo izreči, da nekateri poslanci izmed njih ni-majo pravice sedeti v tej zbornici, ker niso bili izvoljeni postavno, in takrat ko se je imela začeti razprava o novem lovskem zakonu, s katerim se hoče popraviti nekaj največjih krivic, katere trpi naš kmet vs-led sedaj veljavnega lovskega zakona. Koncem seje so stavili naši poslanci še ne-kaj interpelacij na deželnega predsednika in sicer: Poslanec dr. Pegan je interpeli-ral zaradi zavlačevanja občinskih volitev v Starem trgu pri Kočevju. Poslanec Per-havc zaradi slabih državnih cest na Vi-pavskem, poslanec dr. Zajc zaradi imeno-vanj v najvišji zdravstveni svet. Poslanci Jarc, Piber in Lavrenčič so se pa pritožili zaradi razmer na državni železnici. Važen je predlog dr. Lampeta, ki pozivlje dežel-ni odbor, da pripravi načrt zakona o sta-novskih kmetijskih zadrugah in za ustano-vitev deželnega kulturnega sveta.

Tako se je končala sobotna seja. Uma-zani so liberalci bolj kakor kdaj prej in slovensko ljudstvo naj skrbi, da kmalu iz-ginejo iz vseh javnih zastopov.

Seja deželnega zbora v ponedeljek

se je začela že ob osmi uri zjutraj. Tako zgodaj se menda še ni začela nobena seja deželnega zbora. Kmetijski poslanci pa zgo-daj vstajajo. Začetkom seje prečita de-želni glavar

zahvalo prestolonaslednika

ki se v zelo toplih besedah zahvaljuje de-želnemu glavarju in kranjskemu prebival-stvu za čestitko. Zahvala se glasi: Vam, gospod deželni glavar, prebivalstvu Kranj-ske in deželnemu zastopstvu se zahvalju-jeta Nj. Visokost (soproga) in jaz iz srca za tako prijazne čestitke, ki so nas jako veselile. Nadvojvoda Franc. Zbornica je živahno odobravala cesarsko zahvalo. Nato se je razpravljalo o

vodovodu občine Mošnje,

kateremu je zbornica pritrdila, a nato je bila potrjena zgradba vodovoda za Cirk-nico-Rakek.

Sedaj se je šele prešlo k razpravi o novem lovskem zakonu, katerega izpre-membe že toliko let zahteva slovenski kmet. V imenu upravnega odseka je za-čel poročati poslanec Hladnik. Sedaj so pokazali liberalci kaki

nasprotniki novega lovskega zakona so.

Njih voditelj dr. Tavčar se je dve uri potil in govoril proti tistim določbam, ki so edino kmetu koristne v novem lovskem zakonu. Stavil je k vsakemu paragrafu celo vrsto preminjevalnih predlogov. Proti je govoril tudi penzionirani okrajni gla-var grof Margheri v imenu veleposestva. Verjame, da ti ljudje ne marajo, da bi občine imele svoj lov bolj v oblasti kakor doslej. Poslanec Bartol je ogorčeno zav-rnil liberalne poslance, ki obstruirajo novo lovsko postavo in zagovarjajo zajca.

Dr. Tavčar, ki je edini zmogel govo-riti izmed liberalnih govornikov, je v po-drobni razpravi govoril zopet mnogo časa in ob glasovanju zahteval 10 minut odmo-

ra za vsako glasovanje. Seveda se mu je moralo ustreči. In glasuje se že ure in ure o posameznih predlogih. Tako mislijo libe-ralci utruditi naše poslance, a se grozno motijo. Toliko vstrajnosti kakor liberalci imajo naši poslanci tudi, in uverjeni smo, da bodo strli tudi to liberalno obstrukcijo in da bomo v prihodnje že lahko poročali da je sprejeta lovska postava, pa tudi druge.

Lovski zakon.

Nad 60 let krvavi naš kmet pod ne-znosnim jarmom krivičnih lovskih razmer. Cesarski patent iz leta 1849. je bil doslej z ozirom na lov veljaven za deželo Kranj-sko.

Ni potreba, da pišemo o neznosnih krivicah, ki jih je moral trpeti naš kmet. Le eno povdarjamo, da so bili kmetje suž-nji, moderni sužnji okrajnih glavarjev, lovcev in škodljive lovske divjačine.

O prvih dveh, ki so na nečuden način oškodovali v mnogem oziru ne le samo osebo svobodo kmetov, temveč tudi uni-čevali in ovirali kmetijstvo, ni treba mno-go govoriti, ker so znane stvari.

Največja hiba starega lovskega za-kona je bila ta, da je uživala postavno varstvo divjačina, ki je škodljiva. Med to divjačino štejemo v prvi vrsti zajca. Zajec je užival večjo svobodo kot kmet sam, in naj je uničil sadno drevje, naj je pokončal cele vinograde, naj se je pasel po njivah in zelnikih, naj je delal škodo kakorkoli, kmet mu nikdar ni smel storiti žalega. Pa ne samo to. Največkrat oškodovan posest-nik niti odškodnine ni dobil za škodo, ki mu jo je napravil požrešni zajec.

Deželni zbor ravnokar obravnava načrt novega lovskega zakona.

Namen tega novega zakona je, da se kmeta reši lovcev in okrajnih glavarjev. Kmet bodi resničen posestnik svoje zemlje. Resničen posestnik tudi zajca, ki se pase po njegovi lastnini.

Drug namen zakona je, da se vsvari možnost, da bo mogoče uničiti in zatreti zajca, ki je največji kmečki škodljivec.

Novi lovski zakon določa torej, da se zajcu brezpogojno vzame in odreče pra-vice lovne živali. Po novem načrtu bodi zajec proklet kot vsaka škodljiva zver, ki je nevarna človeku in njegovemu imetju.

Na svoji zemlji imej pravico vsakdo, kakorkoli, s kakršnokoli sredstvi zati-rati tega škodljivca.

Tako je upanje upravičeno, da bo vstreženo kmečkemu stanu, ki se bori že 20 let zaman za spremembo lovskega za-kona. Seveda liberalci, ki so imeli prej ve-čino z Nemci, niso nikdar marali slišati kmečkega glasu, ampak so gledali le nase in na svoje lovce.

Po novem lovskem zakonu bo z lo-vom gospodarila občina. Občinski odbor bo sklepal avtonomno, kako se naj lov iz-vršuje. V tem oziru je vzeta pravica poli-tični gosposki, in ni dvoma, da bodo znali občinski odbori, ki uživajo zaupanje kme-čkih volivcev, z lovom dobro gospodariti, kakor je koristno kmetom in pa občini.

Prevažna je določba, kako je postopati, ako je napravila divjačina kakršnokoli škodo, in pa škodo, povzročeno po lovu.

To škodo bo razsojalo razsodišče, obstoječe iz predsednika in dveh razsodnikov. Načelnika razsodišču imenuje deželni odbor, razsodnika pa imenujeta prizadeti stranki.

To razsodišče je za kmeta silno važno. Gotovo je, da bo razsodišče sestavljeno tako, da bo v stanu krepko varovati kmečke pravice.

V novem lovskem zakonu je še veliko določb, ki bodo kmetom silno koristne. Taka je na primer določba, da lovci ne smejo na polja, dokler ni požeto in spravljeno žito.

Za danes smo navedli le najvažnejše točke iz novega lovskega zakona.

Jasno je že iz tega, da bo novi lovski zakon kmetom koristil v vsakem oziru.

Liberalci pa so pokazali tudi pri tej priliki, da jim ni nič za ljudske interese. Zaponni naj si naše ljudstvo brezmejno liberalno lopovstvo, da so hoteli preprečiti z nasiljem ta velevažni zakon.

Najprvo so z ropotom, divljanjem in kričanjem hoteli razbiti deželni zbor. Ko so bili razgrajati pometani iz zbornice, so začeli s tehnično obstrukcijo, z dolgimi govori itd. Dr. Tavčar, poglavar te stranke, je prvi govoril tri ure in branil lovec ter smešil kmečko ljudstvo in občinske odbore.

Kmečko ljudstvo! Zaponni si te prijatelje, ki se ti prahaajo tako radi hliniti, in jim pokaži odločno voljo, da take vrste škodljivce sovražiš še hujše kot pa zajce.

Političen pregled.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Vsa pravna pogajanja med Čehi in Nemci so bila brezuspešna, vendar se pa vlada ni mogla odločiti, da bi, kar je vsak pričakoval, odgodila ali razpustila češki deželni zbor, ker sta ji svetovala češki cesarski namestnik Coudenhove in deželni nadmaršal princ Lobkowitz, da naj počaka uspehov pravih pogajanj, ki sta jih začela onadva. Cesar je baje sam izrazil željo, da se doseže sporazum in da parlament deluje, ker želi, da bi se naša zbornica postavila proti Ogrom. Za sporazum je delal z vso vnemo tudi češki minister dr. Začek. Kljub temu, da so nekateri tudi z nemške strani delali za spravo, so nemški poslanci, zbrani pri nemškem ministru Schreinerju, izjavili, da smatrajo pogajanja za razbita in se nič več ne pogajajo. Zato je vlada zasedanje odgodila.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR

Je doživel v pretečenem tednu krizo, ki se je pa začasno poravnala. Poleg drugih stvari je prišla v sredo na vrsto tudi slovenska interpelacija dr. Vrstovška glede onesnaženja Pake po usnjarni v Šoštanju, ki je nemške poslance tako razburila, da so zapustili zbornico, kjer so ostali samo

Slovenci in socialni demokrati. Ker deželni glavar grof Attéms ni hotel ugoditi želji slovenskih poslancev, naj zaključi sejo, so sklenili še socialni demokrati, da zapuste zbornico, nakar je glavar prekinil sejo za deset minut. Ker so po zopetni otvoritvi seje zahtevali Slovenci, naj se konstatira sklepčnost, je glavar sejo zaključil, potem se pa odpovedal svoji častni službi, ker so nemški nacionalci izjavili, da mu bodo nagajali, ker ne izrabí poslovnika proti Slovincem. Pri seji, ki se je vršila pri cesarskem namestniku, se je stvar poravnala in namestnik je glavarja pregovoril, da je umaknil svojo odpoved, skoraj gotovo zato, ker so Nemci obljubili, da ne bodo ovirali Slovencev, da se poslužijo svoje zgodovinske pravice, govorili v štajerskem deželnem zboru slovensko.

DRŽAVNI ZBOR

Je sklican na 20. t. m. Otvoril ga bo ministrski predsednik z dolgim govorom. Z ozirom na stališče Nemcev v češkem deželnem zboru je pa prav malo upanja, da bi državni zbor sploh kaj deloval. Slovanska opozicija proti vladi je še vedno trdna, kljub vsem pobožnim željam raznih zagovornikov sedanje protislovske vlad. Nemci že kar naravnost zahtevajo odpravo parlamenta in parlamentu odgovornih ministrov, torej absolutizem. Tisti ljudje torej, ki se vedno ustijo, kakšni varuhi ustave da so, delajo zoper ustavo, ker so obupali, da bi se drugače sploh še kdaj dalo v Avstriji vladati proti Slovanom. Seveda ostanejo te želje le želje, in ko se Nemci iztreznijo, gotovo izprevidijo, da je rešitev mogoča le, ako se izpolnjujejo temeljni zakoni države, ki priznavajo enopravnost vseh narodov.

TUDI KOROŠKI DEŽELNI ZBOR

kaže svojo nemško nestrpnost. Nevarnost za Nemce vidi v napisih po brzoviakih »Prah-Celovec-Trst«. Zato je sprejel z vsemi glasovi proti glasovoma slovenskih poslancev Grafenauerja in Ellersdorferja predlog, da protestira proti tem napisom in imenuje besedo »Celovec« »nečuvno imenovanje deželnega glavnega mesta«. Poslanec Grafenauer je sicer dokazoval, da tak protest ni upravičen, ker se nahajajo poleg slovenskih tudi nemški napisi in je ta dvojezičnost na progi Celovec-Trst popolnoma na mestu. Toda govoril je pač trdim nacionalnim buticam. Sicer pa je Koroška in ostane kljub takim protestom dvojezična.

NA OGRSKEM

vlada še vedno kriza, ker cesar še noče odpustiti Wekerla in zahteva, da sedanja vlada izvede volivno reformo, kakor je bila obljubila. Košutovci bi seveda radi dobili vlado v svoje roke, zato je Košut nagovarjal cesarja v avdijenci, naj poveri vlado njegovi stranki, o čemur pa noče cesar nič slišati, ker dobro pozna Košuta in njegove prijatelje. — Hrvaški delegati igrajo v Budimpešti kaj klaverno vlogo. Mesto, da bi se postavili v odločilnem trenutku na vladarjevo stran in pomagali ugnati koalicijo in izvesti pošteno volivno reformo ter tako pomagali sebi in drugim nemažarskim narodnostim, pa sami ne

vedo, kaj bi počeli. — Ogrsko ministrstvo je dalo izdelati načrt novega pomorskega prava, ki je pa tak, da vzame, če se uresniči, Hrvatom vsako oblast do hrvaškega morja. Vprašanje pa je, če bodo imeli hrvaški poslanci dovolj moči, da preprečijo ta roparski napad mažarske pohlepnosti na hrvaško morje.

USTAVA ZA BOSNO

bo proglašena tekom oktobra. Razmere Bosne in Hercegovine do monarhije ostane, kakor je. Voljeni bodo lahko v deželni zbor duhovniki vseh veroizpovedanj, cesar v prvotnem načrtu ni bilo. Deželnega odbora, kakor so naši, ne bo, ker bo imel deželni svet samo posvetovalno nalogo. — Obisk budimpeštanskega mestnega sveta v Sarajevu je zopet pokazal bosanske razmere v zelo slabi luči. Bosanski sekretar je nagovoril goste samo mažarsko, in budimpeštanski nadžupan je govoril o nekkih starih vezeh, ki vežejo Bosno na Ogrsko. Ni ga pa bilo Hrvatov, ki bi bil črhnil besedo za svobodo svoje domovine in pokazal, da je usoda Banovine izmodrila bosanske Hrvate. — Proti aneksiji Bosne so zopet demonstrirali v Belgradu in govorili, da je Bosna srbska in da bo bosansko vprašanje rešeno šele, ko se ugodijo srbskim zahtevam.

V ČRNI GORI

Še vedno ni miru. Zarota sledi zaroti. Sedaj je zopet aretiranih par sto oseb, krog 100 vojakov pa je pobegnilo na Turško in prosilo, da se jih sprejme v turško vojsko, ker se hočejo pomahomedaniti.

ŠPANC

so bili kmalu potem, ko so zasedli gorovje Gurugu, tepeni pri Mellili. Kakor kaže bo vojska še dolgo trajala, ker se Španci skoraj gotovo zapletejo v vojsko z maroškim sultanom.

AMERIKA.

Novi predsednik Združenih držav, Taft, bi bil kmalu postal žrtev dobro organiziranega anarhistovskega napada. Anarhisti so jezni nanj, ker je izdal stroge tedbe proti njim.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

»O brat, brat!« zakliče Eleazarju, »ali me poznaš zdaj? Gorje nam, v templju so podtaknili ogenj!«

»Natanael, vode, podaj mi vode — mene žge ogenj!« stoka umirajoči. »Kaj hrumi ljudstvo? Požar? Ali res gori hiša božja?«

»Da, tako sem slišal; toda ostani mirni! Ljudstvo bo požar pogasilo; ali pa grem iskat nekaj mož, da te spravijo na varno. Pokličem naj še Rahelo in Tamaro, da čujeta ob tvoji postelji dotlej, ko se

vrnem z nosilci. Čemu se spet vznemirjaš? Saj pridemo v pravem času!»

Kmalu potem klečita ženski zopet ob smrtni postelji bolnikov, ki je iznova zatisnil oči ter je videti mnogo mirnejši. Natanael odhaja, da poišče pomoči. »Ako brat umrje, preden se vrnem,« jima naroka, zapuščajoč sobico, »tedaj me ni treba čakati, glejta, da se rešita. Znan nama je oni zapaš v Eleazarjevem hramu poleg celice Gazit, odkoder lahko bežita do podzemeljskega hodnika. Ostanita ondi ob vzožju stopnic, da vaju dohitim ter vama pokažem pravo pot.«

Dolgo časa čakata ženski zaman, da bi odprl Eleazar oči. »Umrl nama bo kar tako,« jame plakati Rahela.

Tedaj završi zdolaj silen hrum in bojni krik. Judje so napadli sovražnike, da se prebijajo v gornje mesto. »Kdor se hoče rešiti, srčno za menoj!« jima doni na uho glas ben Giore, kateremu sledi nepopisen jok in stok.

»Usmiljeni Bog, kaj nas še čaka!« si misli Tamara. »Rimljani prodirajo v svetišče!«

Tu priplaka v bolniško sobico sivočasa Fenena s tremi tempeljskimi devicami, ki so ji edine ostale zveste do zadnjega. Vse se izpolnjuje, karkoli je napovedal Gospod! vzklika preplašena starka. »Pogani hrume v njegovo svetišče kamnen ne bo ostal na kamnu!«

»Dobra mati Fenena, zahvali Boga, da te je poklical s tvojimi hčerkami k sveti veri in svetemu krstu! Mi vsi smo prerajeni iz vode in Svetega Duha in smemo upati v Kristusu dobrega in usmiljenega sodnika!« Tako tolaži Tamara plakajočo starko. Zdajci završne zdolaj množica v smrtnem strahu, začuje se strašni krik: »Požar! Tempelj gori!«

Tamara prebledi in pravi: »Beži, dobra mati, beži s svojimi hčerkami! Hiti naglo proti južnemu delu svetišča, kjer najdeš v hramu poleg posvetovalnice zapaš do podzemeljskega hodnika! Leti po stopnicah navzdol in počakaj na njihovem vzožju, da pride Natanael, ki vas bo otel!«

»In ti hčerka moja? Ali ne misliš uteči ognjenim valovom?« vpraša Fenena.

»Tudi jaz pridem, ko me oprostí Gospod mojih dolžnosti. V tej prebridki uri ne smem zapustiti Rahele in umirajočega poveljnika. Molite za nas in zanj!«

»Torej naj te blagoslovi Gospod za vse, kar si mi izkazala dobrega! Pošlje naj ti svetega angelja, ki je pihal na tri mladeniče v ognjeni peči prijeten hlad, tako da so se izprehajali v plamenih kakor v pišu božajočega vetriča!«

Tako blagoslovlja starka ter hiti od tod, da otme sebe in svoje tovarišice. Zaman prigovarja Rahela devici, naj se pridruži Feneni. »Dovolj je, da ostanem jaz pri Eleazarju, dokler ne pripelje Natanael pomoči!« ji pravi. »Reši svoje mlado življenje!«

»Ne Rahela, rajša reši sebe! Saj veš, da ti ubogi bolnik vse odreče, česar ga prosiš, dočim je napram meni precej ljubeznivejši! Dovolj, da ostanem jaz pri njem in poizkusim rešiti njegovo dušo!« odvrne Tamara.

»In bi rada zanj in z njim vred umrla? O, prepusti meni to žrtev!«

»Glej, ni ti prevelika ta žrtev, in vendar se Eleazar ni nikoli odzval tvoji ljubezni, dočim je rajši meni ponujal svoje srce in svojo ljubezen, ki je seveda nisem smela dopustiti. Zato pa zdaj toliko rajša žrtvujem zanj svoje življenje kakor je tudi naš Gospod dal svoje življenje celo za sovražnike.«

Tako izkušata plemeniti ženi prekositi druga drugo s svojo velikodušnostjo, dočim razsaja tempeljski požar z vedno strašnejšimi koraki naokrog. Na tempeljskem dvoru je iznova zavladala precejšnja tihota, boji in morije so minule. Le v smeri od Najsvetejšega se čuje divje prasertanje plamena in udiranje tramovja, in ko se Tamara za hip ozre proti oni strani, vidi, kako se napejajo rimski vojaki, da bi izvlekli sedmerorogljati svečnik iz tempelja. Drugi se trudijo krog zlate mize oglednih kruhov in zdaj — kdo neki je

plavalasi častnik, ki podi ropazeljno drhal iz svetišča — obrnil je svoj obraz proti dvoru žena — Lucij, oči je niso varale.

Za trenutek pozabi devica navzočega bolnika in svoj bedni položaj, srce ji bije tako močno, da se mora oprijeti nastavka ob oknu. Kaj storiti? Ali naj ga pokliče? Ali naj zdirja k njemu in ga prosi, da ponese umirajočega na svojih rokah iz gorečega poslopja? On bi prihitel in ji izpolnil prošnjo! Dovolj je plemenit in vrhutega kristjan! Toda tu ji šine na misel, da bi Eleazar ob pogledu na svojega sovražnika s svojim srdom udušil v sebi vsako plemenitejšo čustvo in kako bi njegova duša, ločivša se s sovraštvom od tega sveta, mogla stopiti pred svojega Sodnika, ko stoji pisano: »Kakor drevo pade, tako ostane ležati!«

Ne, ona se ne drzne v tem odločilnem trenutku poklicati Lucija.

Tamara spremlja lepo postavo svoje-ga ljubljena, dokler ji ne izgine izpred oči. »Odšel je! Nikdar več ga ne bom videla! Gospod, sprejmi moj dar ter se usmili te neumrjoče duše!«

Tako molj Tamara in se obrne proti bolnikovemu ležišču. Eleazar leži še zmemom, kakor bi spal. »Požar se bliža, a Natanaela še vedno ni!« toži devica Raheli. »Dajva mu nekoliko kapljic zdravila! Nemara bo Gospod blagoslovil najin poizkus!«

Komaj okusi Eleazar zdravilo, že odpira svoje trudne oči; njegov pogled je bistrejši in mirnejši, kakor kdaj. Najprej spozna Rahelo, ki še vedno kleči ob njem, odkar mu je podala zdravilo.

»Rahela,« dé poveljnik toda z glasom, kakršnega ni bila vajena čuti iz njegovih ust, »Rahela — hvala!«

Nehote ji zalijejo solze oči in ginjena poljubi njegovo mrzlo roko, ki tava po odeji nemirno semintja. »O Eleazar, vedno sem mislila dobro o tebi! Odpusti mi, da ti nisem mogla življenja bolj osrečiti!« ga prosi dobra žena ponižno.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Opozarjamo na uvodni članek in vabilo na prvi strani; gre se za prevažno stvar; za ustanovitev vseslovenske ljudske stranke!

V kranjskem deželnem zboru vkljub liberalni obstrukciji delo naših poslancev vrlo napreduje. V pondeljek je bil sprejet lovski zakon, čegar za kmeta ugodno vsebino prinašamo na drugem mestu. Sprejet je bil v pondeljkovi seji, ki je trajala do pol 2. ure zjutraj, nepretrgoma 17 in pol ure, tudi novi poslovnik in cela vrsta drugih za kmeta važnih predlogov. Sprejem teh predlogov so skušali liberalci zavleči, a vztrajnost naših poslancev je to preprečila. Od te vztrajnosti naših poslancev pričakujemo popolnega uspeha.

Klub deželnih poslancev S. L. S. je čestital vodstvu goriške S. L. S. na sijajni zmagi pri zadnjih volitvah. Dr. Gregorčič se je takoj brzojavno zahvalil za izražene čestitke.

Liberalci, škodljivci kranjske dežele in slovenskega kmeta. Dr. Tavčar je v imenu liberalnih poslancev prisiljen po tistih liberalčkih, ki pišejo »Slovenski Dom«, predlagal v deželni zbornici, da se morajo vsa poročila odsekov tiskana predložiti poslancem. Vse to je predlagal Tavčar iz same nagajivosti, da bi preprečil delo naših poslancev, ki res s čudovito hitrostjo delajo postave v prilog našega kmeta. To pa silno peče naše liberalce, ker uvidijo, da bodo naši vrli poslanci tekoma par tednov več koristnega učinili za deželo nego so oni v teku 20 let, oziroma vso dolgo dobo, kar so sedeli pri koritu. Radi predloga Tavčarjevega bo dežela oškodovana na leto za najmanj petdeset do sedemdeset tisoč kron, česar ne bi bilo treba, ako bi se ustmeno poročalo, kakor se je godilo do sedaj. »Narod« je zapisal glede na to ogromno vsoto, ki bi se je popolnoma lahko izognili, če bi se »konservativni« li-

beralni poslanci ne bali mladega liberalnega političnega drobiža in biča, ki ga vihti nad njimi, sledeči značilen stavek: »Koliko to velja, to ne briga narodno-naprednih poslancev«. Popolnoma prav, naj jih ne briga. Če je liberalnim davkoplačevalcem vseeno, je vprašanje, ki sicer ni še rešeno, a zelo dvomimo, če se liberalni davkoplačevalci strinjajo s to »Narodovo« modrostjo. Mi kmetje najodločnejše protestiramo, da bi liberalci na ta način trgali denar iz žepov davkoplačevalcev.

Liberalni lovci so se izrekli na posebnem shodku, ki so sklicali v hotel »Ilirijo« proti lovskemu zakonu, kakor ga je izdelal deželni odbor. Navzočih je bilo nekaj na 20 mož. Naši poslanci se pač ne bodo ozirali na liberalne lovce, temuč načrt priredili tako, da bo v korist lovstva in našega kmeta.

Ljubljanski rotovž mislijo na predlog župana Hribarja občinski svetniki podreti

in novega zidati. Dasi je stavba morda nepraktična, vendar je znamenita in karakteristična, zato bi bilo škoda, če se podere to zgodovinsko poslopje.

Odlikovanje. Ob priliki posvečevanja župne cerkve na Dolu pri Hrastniku je imenoval prevzvišeni gosp. knezoškof mariborski dr. Napotnik preč. g. župnika Antona Veternika za duhovnega svetovavca.

Premovanje goveje živine. Deželni odbor kranjski priredi dne 28. oktobra t. l. premovanje goveje živine v Poljanah nad Skofjo Loko za Poljansko dolino; dne 8. novembra v Kranju za kranjski okraj; dne 15. novembra v Mengšu za kamniški okraj. Nagrade za lepo živino se bodo podeljevale v denarju in diplomih. Pri vsakem premovanju bo poučno predavanje o živinoreji. Pričetek premovanja ob 8. uri zjutraj.

Zglaševanje črnovojnikov v Ljubljani. Črnovojnikom, ki so bili vojaki in imajo črnovojno knjižico in črnovojnikom, ki niso bili vojaki, pa imajo črnovojno namembnico, se je meseca oktobra t. l. osebno zglašiti pri mestnem magistratu, in sicer v vojaškem uradu v »Mestnem domu«, I. nadstropje. Črnovojnikom se je zglašiti po nastopnem redu od 9. do 12. dopoldne 11. oktobra rojstno leto 1867, 12. oktobra rojstno leto 1868, 13. oktobra rojstno leto 1869, 14. oktobra rojstno leto 1870, 15. oktobra rojstno leto 1871, 16. okt. rojstno leto 1872, 18. oktobra rojstno leto 1873, 19. oktobra rojstno leto 1874 in 21. oktobra rojstno leto 1875. Črnovojnik, ki opusti predpisane zglasitve, se kaznuje z globo 4 do 200 K ali z zaporem.

»Kmečka zveza za ljubljansko okolico« je imela v »Unionu« 3. t. m. občni zbor. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba jako obilna. Zborovanje je otvoril njen načelnik poslanec Dimnik. Prvi je govoril o političnem položaju državnih in deželni poslanec dr. Šusteršič, katerega so zborovalci živahno pozdravljali. O delovanju »Kmečke zveze« je poročal tajnik S. L. S. dr. Rožič, ki je omenil, da šteje zveza 1285 članov in da so se isti radi obračali na zvezo v raznih zadevah. — Državni in deželni poslanec Povše je v lepem govoru opisal delovanje deželnega zbora in kako izboljšati kmečki stan. Njegovemu govoru so kmetje navdušeno pri-trjevali. Načelnik S. L. S. dr. Šusteršič povabi člane »Kmečke zveze«, da se mnogoštevilno udeležijo 17. t. m. sestanka zaupnikov S. L. S., na katerem se bo ustanovila vseslovenska ljudska stranka. Po poročilu dr. Rožiča se izvoli odbor soglasno sledeče: načelnik: Miha Dimnik; njegov namestnik: A. Remžgar; tajnik: Frančišek Merkun; namestnik: Lovro Ferjančič; blagajnik: Vinko Ahlin; namestnik: Fr. Šusteršič; odborniki: Fr. Košak, župan Korbar, župan Jakob Dimnik, Janez Suhadolc in Babšek. Pregledovalca računov sta: Štrumbelj in župan Tršan.

Slovenska krščansko-socialna zveza je že pričela s predavanji. V torek 5. t. m. je predaval njen predsednik dr. Krek »o razkolnih bratih«. Pretekli torek je predaval g. urednik Terseglav. Predavanja, h katerim vabimo vse somišljenike,

se vrše vsak torek ob pol 8. uri zvečer v dvorani kršč. socialne zveze v »Unionu«. Po potrebi se bodo priredila predavanja tudi v veliki dvorani »Uniona« proti mali vstopnini.

Obolet je bil celovški mil. g. knezoškof dr. Kahn. Cerkvenemu knezu se je povrnilo zdravje.

Zelo zanimivo pismo nam piše prijatelj z dežele o letošnji »Družinski pratiki«. Pravi namreč med drugim »Nisem mislil, da je letošnja pratika s podobo sv. Družine tako vsetransko porabna. Poleg prav natančnega zaznamka sejmov, ki je za vsakega kmetovalca - živinorejca velike važnosti, sem zasledil v njej nekaj umestnih nasvetov za umnega gospodarja, zapisnik dninarjev, zaznamek zemljišč, davkov, zavarovalnice, pouk o užitnini, ki se mora plačati na ljubljanskih mitnicah, in več poučnih tabel (tobrestne, kolkovne itd.) Tako koristnih podatkov nisem nikdar zasledil v drugih pratikah. Pa tudi moja družina je ne more prehvaliti. Raznovrstni zanimivi popisi ter poročila o važnih svetovnih dogodkih, povestica o »Ženinu v močniku«, razne smešnice s podobami, uganke itd., zabava in razvedruje naše domače, da je veselje. In vse to za borih 24 vin.! Žal mi je samo to, da sem tako pozno spoznal pravo našo pratiko, od katere se ne ločim več.« — Tako prijateljevo pismo, kateremu pač ni treba dodati drugega kot: Pojdi in tudi ti tako stori!

Velike priredbe v Ljubljani. V soboto, 16. oktobra in nedeljo, 17. oktobra se bodo razvili v Ljubljani velepomembni dogodki. — V soboto, 16. t. m., se ustanovi v Ljubljani naša narodno-obrambna organizacija, v nedeljo, 17. t. m., pa vseslovenska ljudska stranka. — Slovenski poslanci, slovenski župani, zaupniki slovenskih političnih društev iz Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske se zbero ta dan v beli Ljubljani. — Da dostojno proslavi dohod slovenskih veljakov iz vseh slovenskih pokrajin, je odločilo slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«, da v čast ustanoviteljem vseslovenske ljudske stranke priredi v nedeljo, 17. t. m., ob 6. uri zvečer v vseh prostorih »Uniona« veliko ljudsko slavnost. Tako bo omogočeno slišati udeležnikom tudi odlični zbor »Ljubljane« in popolni orkester »Slovenske Filharmonije«, ki je že obljubil svoje sodelovanje. — Poleg tega sodeluje še več odličnih moči, tako da bo tudi ta večer nekaj posebnega. — Zato pohitimo navdušeni v Ljubljano, kjer nas slovenski bratje sprejmejo z odprtimi rokami.

Shod S. L. S. se je vršil 3. t. m. v Veliki Dolini. Na shodu je govoril državni poslanec Gostinčar. Izreklo se je popolno zaupanje poslancem S. L. S.

V Žalini so slovesno otvorili novo dvorazredno šolo.

600 romarjev je pohitelo iz kamniške dekanije na Trsat. Odposlali so premil. ljubljanskemu knezoškofu udanostno izjavo.

Mašniško posvečenje. Premil. gosp. knezoškof ljubljanski je v svoji hišni kapeli posvetil v mašnika č. g. Josipa Ogriza, diakona krške škofije.

Naučno ministrstvo je dovolilo rabiti nekaj novih slovenskih knjig v srednjih šolah.

Vrlim goriškim somišljenikom, ki so tako sijajno premagali v splošni kuriji pretekli teden liberalce in ž. njimi združene agrarce, izreka »Domoljub«, ki je zelo razširjen po Primorskem, najiskrenejše čestitke! Vedno dalje: od zmage do zmage.

Osebna vest. Č. gosp. Adrijan Brumen, kaplan pri sv. Mariji Veliki, je premeščen kot kaplan k sv. Jakobu v Trstu.

Vinska trgateg se je pričela minoli teden po mnogih krajih. Vrši se še tudi tekoči teden. Grozdje je dozorelo in jako okusno. Vse kaže, da bo kapljica dobra.

Potres so čutili pretekli petek okoli 11. ure dopoldne v Ljubljani in po raznih drugih krajih Kranjske in Štajerske, zlasti hudo pa v Zagrebu, kjer je napravil precej škode.

»Slomškova zveza«. V ponedeljek, 4. t. m., popoldne se je ustanovila v Kranju podružnica »Slomškove zveze« za kranjski in radovljiški okraj. Zborovanje se je vršilo v dvorani »Ljudskega doma«. Tu ustanovitev podružnice v najlepšem delu Gorenjske kaže dovolj jasno, kako velikega in važnega pomena da je ravno »Slomškova zveza« pri krščanski vzgoji mladine. Starišem šoloobveznih otrok v zgoraj omenjenih krajih se torej ni treba več tako bati, da bi se podučevala njih деца po liberalnih in brezverskih učiteljih, ker se vrste krščansko mislečih učiteljev in učiteljice vedno večajo. Slovenski učitelji in učiteljice, le vsi pod prapor »Slomškove zveze«. Prazna, puhla in irazarska liberalna stranka, ki nima nikakih življenjskih vzorov, vas vabi in kliče v svoje okrilje, ali ne verujte brezvercem, ker sovražnik se bliža v ovčji obleki.

Poldrugi milijon škode v ormoški okolici. Koliko škode je naredila toča in suša v ormoškem okraju, se je sedaj uradno dognalo. Samo v tem okraju je okroglo 1.500.000 kron škode.

Marija Bistrica dobi tramvaj. Slavna hrvaška Marijina božja pot »Marija Bistrica« v hrvaškem Zagorju kamor zlasti radi romajo tudi štajerski Slovenci, bo v kratkem zvezana z zlatarsko železniško postajo po tramvajski progi.

V Kostanjevici in okolici se je pojavilo v zadnjem času več tatov, ki so odnesli raznim osebam več denarja in blaga.

d Novi semenj! Podšentjurjem (p. Medija-Izlake pri Zagorju) se vrši na dan sv. Uršule za konje in vso živino. Pri tukajšnjih sejmovih se snide navažno veliko domačinov in tujcev in trgovcev, ki imajo vsakovrstno blago na prodaj. Zato gospodarji in kupci na srečno svidenje dne 21. oktobra. Vlak od Ljubljane do Zagorja pride zjutraj ob 8. uri 21 minut, od Židnega mostu ob 8. uri 23 minut zjutraj.

V novoustanovljeni gospodinjiski šoli v zavodu šolskih sester v Repnjah pri Vodich (Gorenjsko) se prične poučni tečaj. Prvi tečaj se prične 25. oktobra in bo trajal do 10. oktobra 1910., drugi traja od 25. oktobra do 15. aprila 1910. leta. V zavod se sprejemajo gojenke, ki so dopolnile 16. leto.

Gorehjske novice.

Tržiške novice.

g Zahvala in priporočilo. Na rožensko nedeljo prirejen igrokaz »Andrej Hofer« se je sijajno obnesel. Odbor k. s. izobraževalnega društva sv. Jožefa se čuti dolžnega, zahvaliti se cenjenemu občinstvu, da se je v tako obilnem številu odzvalo njegovemu vabilu. Zahvala gre tudi našim vrlim diletantom, ki so pripomogli s svojim izbornim nastopom, da je predstava izpadla v splošno zadovoljnost. Odbor bode gledal na to, da se bodo nudili občinstvu večkrat taki večeri v tej na novo odprti dvorani. Skrbel bode tudi, da se s sedeži bolj ustreže slavnemu občinstvu, kot se je to zgodilo sedaj v prvič, ko prireditelji niso računali na tako mnogoštevilno vpraševanje po sedežih.

g Socijalni ustanavljajo svoj konsum. Načelnik pripravljavnega odbora je neki Bukovnik. Konkurenta ne bodo imeli, ker so ga s svojimi lažnjivimi jeziki privedli v konkurz, ki pa je bil vladno razglašen 30. septembra. To so torej oni bankeroti liberalnih in demokratiških listov! Delež novega konsuma znaša 30 K in vstopnina 1 krono. Ako bodo smeli »ti preklicani klerikalci« pristopiti, še ni znano. Če dobijo dovoljenje, pravočasno naznanimo.

Iz Št. Vida.

Iz občinske seje dne 10. t. m. Ker so se v zadnjem času na veliki cesti proti Ljubljani zopet pripetili napadi na ženske, ki zjutraj vozijo mleko v Ljubljano, se vnovič prosi za žandarmerijsko postajo in za pogostejše orožniške patrulje na državni cesti. — Sklene se prositi direkcijo c. kr. državne železnice: 1. da naj bi se rampa pri prelazu na okrajni cesti Št. Vid-Vižmarje ne zapirala iz kolodvora, marveč kar na čuvajnici pri tem prelazu; 2. za razširjenje kolodvora in magacina; 3. za dve čakalnici in peron s streho. Izreče se tudi obžalovanje, da je prostor pred kolodvorskim skladiščem v tako slabem stanju, da ob slabem vremenu ljudje in živina skoraj tonejo v groznem blatu. — Izreče se zahvala dr. Susteršiču, ki se je v deželnem zboru potegnil za razširjenje kolodvora v Vižmarjih. — Župana se pooblasti, da naj se v imenu občine pridruži prošnji za telefonsko zvezo Ljubljana-Št. Vid-Kranj-Trbiž. — Župana se prosi, strogo paziti na to, da se zvečer po deveti uri ne bodo vršili nemiri po tukajšnjih vaseh, tudi trobentanje v poznih večernih urah naj se zabrani. — Popravile se bodo občinske ceste Dolnice-Podutik mimo Vodnikove apnenice in Guncelje-Stanežiče-Medno.

Draveljčani vstajajo! Lepo število se jih je zbralo preteklo nedeljo na prvem stanju katol. slov. izobraževalnega društva. Tudi iz Šiške in Kosez jih je bilo ne malo. Predaval je vrlo zanimivo g. kaplan Tomelj. Povedal je takoj v začetku, da se zelo motijo tisti, ki mislijo, da se bo to novo društvo mešalo v politiko. Društvo je izobraževalno, na temeljih sv. katoliške vere bo delalo za izobrazbo našega ljud-

stva. Društvu je takoj pristopilo nekaj nad 30 članov. Krepko naprej!

Odhodnica ki jo je tukajšnji telovadni odsek »Orel« priredil svojim bratom-rekrutom, je pokazala, da naše ljudstvo vé ceniti delo mladeniške organizacije in njene člane. Ni se splošno vabilo, a telovadnica je bila polna. Večer je vodil podpredsednik g. Tomelj. V ginljivih, očetovskih besedah je govoril g. predsednik rekrutom v slovo, lepa in zelo podučna sta bila govora gg. Podlesnika in Brenka, navduševalno za našo organizacijo je bodril g. Mihelič, v imenu rekrutov je govoril brat Čepeljnik. Vsem udeležencem bo ta lepi večer še dolgo ostal v spominu.

Obrekovalcem šentviške mizarske zadruga! Napadi po liberalnih listih na našo mizarsko zadrugo so skrajno nestranni. Lažejo, da je mizarska zadruga na robu propada, da ima samo še 16 članov, da pomaga naši baje falitni zadrugi še takozvana farovška hranilnica in posojilnica v Št. Vidu itd. — S to ostudno gojnjo je zvezan očitno namen, zadrugi — slovenskemu mizarskemu podjetju — kolikor le mogoče materialno škodovati. — Odgovarjamo enkrat za vselej: Mizarska zadruga šteje danes 22 članov in ne samo 16, in je izkazala že dve leti zaporedoma dobiček, kateri ravno najbolj bode izvestne ljudi, in ki znaša samo za leto 1908 698 K 87 vin. Nada'je ovržemo lahko vsak dan infamno laž, da bi v naše podjetje zalagala svoj denar župnikova posojilnica in hranilnica, nasprotno lahko rečemo, da imamo pri isti hranilnici naložen denar v dobro.

Iz ljubljanske okolice.

Tomačevo. Izobraževalno društvo v Tomačevem je zadnje nedeljo priredilo predavanje pri Semraju. Gospod Franc Stelè, modroslovec, je govoril o razkolnih Slovanih. Povedal je vzroke, zakaj so ločeni od Rima, in kaj se je že storilo v ta namen, da bi se naši narodni razkolni bratje združili z Rimom. Priporočal je apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Gospod kaplan Petrič je pa povedal, kako se razlikuje družba sv. Cirila in Metoda, od apostolstva sv. Cirila in Metoda. Navzoči poslušalci so bili hvaležni za poduk, in so izjavljali, da so bili zapeljani v družbo sv. Cirila in Metoda, o kateri se jim ni povedalo, kakšne namene ima.

Šmartno ob Savi. Pri nas mora tudi kako življenje priti v vas. Tomačevci se gibljejo, Moščanci so pridno na delu, le mi mirujemo. Za prihodnjo nedeljo smo naprosili Tomačevce, da njihovo društvo naredi podučno predavanje. Zato bo v nedeljo popoldne ob štirih pri Kebru društveno predavanje, h kateremu so vabljeni prijatelji društva. Fantje Posavci, dajte se videti!

Moste. Za novo šolo je vse potihnilo. Otroke so vzeli zopet v ljubljanske šole, in tako je skrb za šolo precej olajšana. V prvih dveh razredih bo treba vzporednici, ki bosta pa kar v sedanji šoli, da se občini ne bo delalo nepotrebnih stroškov. Našo šolo skušajo socialni demokratje pripraviti v slabo ime. Zabavljajo in pravijo, da je za nič, a vedo pa ne, da delajo

vsemu učiteljstvu veliko krivico. Naša šola na polju (imenovana šentpeterska šola) se je v dveh zadnjih letih zelo povzdignila. Storila je v teh dveh letih več, kakor prej v desetih. Imamo namreč izvrstne učiteljske moči. Vzoren red je zavladal pod novim nadučiteljem in vse učiteljstvo izpolnjuje svoje dolžnosti. Iz te šole bodo lahko vstopali tudi v srednje šole. Hvaležni smo učiteljstvu za ves trud. Pogrešamo le neke stvari, in ta je: Občina se premalo briga, da bi napravila dobra pota do šole in zlasti po zimji gre malim otrokom premalo na roko. To menda dela naša občina, da potem lahko nekateri kričiči zabavljajo in udrihajo po naši šoli. Vi kričiči, pojdite se prepričat v šolo, kako se uči, potem boste pa govorili. Sedaj izrabljate socialni demokratje in liberalci šolo le vnamen, da napeljujete vodo na svoj mlin. Sleparija!

Selo. Katoliško slovensko izobraževalno društvo se prav živahno giblje. Zadnji terek je začelo s predavanji, ki se bodo sedaj redno vršila. Predaval je g. Fran Stelè z Dunaja o apostolstvu sv. Cirila in Metoda. Socialni demokrat, star častiljiv mož, je pa pokazal pri tem predavanju, da so socialni demokratje posebni ljubitelji surovine. Potem pa skušajo svojo izobrazbenost zakrivati v časopisih z lažmi.

Dobrova, dne 10. oktobra. Vsi člani »Kmečke zveze«, katerih je v naši občini skupaj nekaj nad 130, naj izvolijo v nedeljo, dne 17. t. m., ob pol 12. uri dopoldne se polnoštevilno udeležiti vseslovenskega zbora zaupnikov S. L. S., da s tem pokažejo, da Dobrovčani nismo le za domači zapeček, ampak da gremo s časom v ogromno armado S. L. S. združeni za vse dobro, pošteno in blago v političnem, narodnem in verskem oziru krepko naprej.

V Št. Jakobu ob Savi je bil v kratkem tat v cerkvi. Pobral je iz treh nabiralnikov okrog 10 K denarja, nekaj pa je pustil, ker se mu je mudilo. Dva nabiralnika je kar lepo s ključem odklenil. — Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo dne 10. t. m. ob pol štirih popoldne pri g. J. Zajcu v Soteski predstavo: »Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček«, veseloigra v dveh dejanjih s pevskimi točkami. Udeležba je bila zelo povoljna. Tudi igralci so izborno rešili svoje vloge.

Bohinjska Srednja vas.

g Štiridesetletnica. V nedeljo, 3. t. m., smo slovesno praznovali 40letnico preč. g. župnika Berlica. Pevski zbor jim je zapel za podoknico tri lepe pesmi. Nato je izročil občinski odbor po deputaciji z županom na čelu gospodu župniku v spomin fotografijo občinskega odbora, ki jo je krasno izvršil gospod Davorin Rovšek. Zatem smo čuli več ustnenih čestitk, razen tega je došlo g. župniku tudi mnogo brzojavnih in pismenih pozdravov k 40letnici. Vso slavnost je zlasti povzdignil krasni umetalni ogenj. Kot novo odlikovanje so ob tej priliki prejeli gospod župnik svetinjo za 40letno službovanje. Cela župnija se veseli tega slavlja, svojemu ljubemu gospodu župniku iskreno čestita in želi, da bi jih Bog še dolgo ohranil v njih službi!

g Napisne table »Slovenskega plamenskega društva«, ki so stale ob mostu pri Ribnici, so zopet izginile. S precejšnjo gotovostjo se sumi, kdo je storil to pobalinstvo. Prvič je bil vrgel v vodo le table in so se tam našle. Sedaj je odstranil tudi kol, ki je bil pribit prav k mostu. Surovež pač zasluži, da se ga pošteno kaznuje!

g Hotelska družba »Triglav« na Bohinjski Bistrici je obesila na bistriškem kolodvoru samonemško reklamno tablo. Ali je to tudi sad nemško-liberalne pogodbe?

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Škofje Loke. Po volitvah smo. Prvič je S. L. S. kot stranka nastopila proti gospodujoči liberalni gospodi. Do zdaj imajo namreč naš rotovž in mestno gospodarstvo liberalci v rokah. V tretjem razredu si liberalci, ki so prej toliko bobnali in letali za pooblastili, še na dan niso upali. Zastoj so dali cel pok listkov z liberalnimi kandidati za tretji razred t skati, ker na volišču niso niti enega oddali. Strah jih je obšel, ko so zagledali do 200 naših mož. Tu se je videlo kje je masa loških meščanov in drugih posestnikov! Za liberalizem med njimi ni tal. Vse kanone so nastavili liberalci na drugi razred in so napeli vse sile, da ga dobe v svojo pest. Večina volitev je bila tudi v drugem razredu na naši strani, a liberalci, če imajo oblast v rokah, naredi, da zmaga manjšina nad večino. Liberalni notar Lenček je vodil volitev in je takoj v začetku volitve povdarjal: »Tudi mi nekaj znamo.« Kaj da zna, je takoj nato pokazal. Pokazal je, da je 15 več, kakor 17. Dve naši pooblastili je zavrgel, eno neveljavno za liberalno stranko je pa potrdil. Sploh se je notar Lenček pri vseh volitvah kazal kot slabega jurista, a toliko bolj strastnega liberalca. Prav tako, zdaj vsak lahko spozna, da je on ravno tako strasten liberalec kakor drugi! Njegove sladke besede ne bodo nikogar več preslepile. Radi tako pristranskega postopanja Lenčkovega in radi še drugih nepostavnosti je naša stranka vložila rekurz zoper vse volitve. Liberalci so zdaj vsi poparjeni, ker imajo slabo vest in se boje novih volitev. Zato miho prosijo v »Gorenjcu« deželno vlado, naj ne verjame rekurzu in ne razveljavi volitev, »ker Ločani žele miru in nočejo novega razburjenja«. Namesto »Ločani« naj se postavi liberalci, pa bo res. Štiri petine Ločanov si želi novih volitev, le peščica liberalcev z gorenjega trga se jih boji, kakor hudič križa. Koliko vas je pa še liberalcev v Loki? Vzemite proč uradnike in penzioniste, pa še za kandidate nimate dovolj mož. Razbita in razcefrana klika samih maroderjev! Pogled za zjokati se!

g S Suhe nad Kranjem. Odbor knjižnice S. D. Z. na Suhi je imel v nedeljo 3. oktobra ob zaključku knjižničnega leta svojo redno mesečno sejo. — Knjižničar poroča v svojem letnem poročilu, da je tekom leta izposodil 550 knjig, večinoma leposlovne vsebine, da ima knjižnica sedaj 396 knjig in da so vse lepo vezane in trdo ovite, pripravljene za zimsko izposojevanje. Iz blagajnikovega poročila se

razvidi, da ima knjižnična blagajna v tem letu 13 K 8 v prebitka. Predsednik omenja v svojem poročilu letošnjih knjižničnih prireditvev. Pri prvi prireditvi na belo nedeljo 18. aprila t. l. so domači fantje uprizorili igro »Kazen ne izostane«, po veselici pa se je lepo razvila vrtna zabava. Pri tej prireditvi je nastopil z lepimi komadij tamburaški zbor izobraževalnega društva »Predoslje« in mnogo pripomogel do lepega uspeha, za kar mu odbor izreka na tem mestu svojo zahvalo. Drugič, 22. avgusta, so zopet fantje igrali burko enodejanko »Za letovišče« in komični nastop »Vrban Sruk pri dohtarju«. Splošno veselje in zadovoljnost občinstva sta pričala, da sta burki dosegli svoj namen in igralci storili svojo dolžnost. Tudi drugič je bila po igri vrtna zabava, ki se pa vsled slabega vremena ni mogla tako lepo razviti kakor prvokrat. Obe prireditvi sta tudi gmotno dobro uspeli in prinesli knjižnici pomočkov za nakup novih knjig in izpopolnitev odra. Odbor izreka najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so ob prvi ali drugi priliki kakorkoli sodelovali ali pomagali. Sedaj, ko se zopet bliža zima s svojimi dolgimi večeri v prijazni izbi pri gorki peči, vas vabimo, fante in dekleta, sezite po dobrih knjigah, čitajte zase, čitajte pa tudi celi družini, da ima od dobre knjige korist vsa družina; knjižnica vam nudi dobre knjige, ki izobražujejo um, blažijo srce in vzgajajo krepko voljo. Potem bodo naši domovi postali res prava ognjišča miru, sreče in zadovoljnosti, ki bodo zvalila moža iz gostine v krog družine, v ljubezni spojila sina s stariši in ga obvarovala blodenj in pogube.

g Iz Olševka. Da ni še po nas — kakor se nam od mnogih strani želi in se nam je smrt že neštetokrat prerokovala — je pokazalo naše izobraževalno društvo zopet dne 26. septembra in ponovno 3. oktobra. Priredili so namreč ta dva dneva vrli društveniki in društvenice v prostorih gospoda Juvana — hvala mu tem potom za njegovo prijaznost — v splošno zadovoljnost mnogobrojnega občinstva Finžgarjevega »Divjega lovca«. Dasi je igra za naše razmere precej težavna in so se nam stavile marsikateri zapreke, so se igralci brez izjeme tako živo zamislili v svoje, nekatere prav težke vloge, da smo jih lahko veseli in bi se nam jih ne bilo treba sramovati tudi na kakšnem večjem odru. — Ne vem zakaj se ravno domačini tako malo udeležujejo naših prireditvev. Posebno mož vedno pogrešamo. Da bi imeli fantje večje veselje do društvenega dela, jim morate biti ravno vi v dober zgled, se pridneje udeleževati društvenih prireditvev. Vstopite sami obilnejše v društvo! Verjemite, da vam bo to le v korist. Res je, da se preveč ne dela v društvu, a spi se pa tudi ne. Saj pridno čitamo časopise in knjige, katerih se nam je — hvala Bogu — nabrala že lepa kopicica. Pridite vendar! Dekleta in žene naj se pa tudi ne držé tako v ozadju. Saj jim je po naših pravih dovoljen vstop v društvo. Le veselilo nas bo, če se jih mnogo oglasi. Shajali bi se lahko vsako nedeljo v društvenih prostorih, kjer bi skupno čitali, pogovarjali se in učili gotovo ne o

nepotrebnih stvareh. Zdaj na jesen in zimo bi ob dolgih večerih marsikaj lahko storili, kar nam bo v življenju samo v korist in da ne bodo nasprotniki venomer govorili, da je naša društvena soba vedno prazna. Torej na svidenje v nedeljo v društvu!

g Iz mengiške okolice. Spoved mu ni všeč, kakor vsem liberalcem, tako tudi nekemu Kandušarju, šnopsarskemu fabrikantu v Mengšu. Bilo je v nedeljo dne 3. t. m., ko se je neki mož iz Šmarce mudil v Mengšu. V hotelu pri g. V. Gregorcju, je bil tudi znani liberalni trgovec Kandušar iz Mengša. Ko je videl, da ima pred seboj odločnega katoliškega moža, se takoj prične iz njega norčevati: »No, ali danes ste bili vsi Šmarčani pri spovedi?« Mož se mu pa pošteno odreže: »Jaz ne vem, ali so bili vsi ali ne.« »Ja kajpa, saj ste morali vsj iti.« Ta liberalni trgovec je še veliko klobasal, kar bomo mogoče vdrugič povedali, za sedaj smo samo to hoteli pribiti, kako da ta človek, ki si je opomogel največ z žganjem, sovraži vse cerkvene prireditve in tiste, ki se jih udeležujejo. Da je bil pa v nedeljo ta mož tako slabe volje je vzrok ta: Iz homiške fare nekateri ponavadi hodijo v Mengeš k jutranji maši. Veliko jih med potom stisne pri njem kak frakel žganja, ker je pa ta dan bila v domači cerkvi zbrana cela fara pri skupnem svetem obhajilu, je on pogrešal te ljudi v svoji prodajalni, in se je zato jezil še po gostilnah in »hotelih« nad roženvenško nedeljo. Za enkrat mu svetujemo samo to, da naj bo lepo tiho o stvareh, ki mu niso čisto nič mar in naj bo vesel, da je saj nekaj še tako nezavednih ljudi, da hodijo srkat njegovo »vodko«.

g Posojilnica in hranilnica na Trati vnaprej ureduje ob nedeljah in zapovedanih praznikih jutraj od sedme do osme ure. — Cesta iz Trate na Lučine in preko Suhlega dola se bo morda le gradila. Nespametno pa je, da nekateri posestniki iz Prelesja in Lučenj nameravajo izkoristiti s prodajo sveta za cesto. Občina Trata prevzame samo stroške za odkup zemljišča. Vsled tega se bo cesta morda gradila po Brebrovnici z ovinkom v Lučine, ta izpeljava bo brez posebnega klanca in za občino cenejša, radi tega ker posestniki po Brebrovnici prepustijo za cesto zemljišče brezplačno in še dajo primerno denarno podporo.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

Izgubil se je pismonoša Maksa iz Idrije in odšel nevesekam. Svojo službo je opravljal vestno. V Idriji ima ženo in otroke.

Občinska seja je bila zvečer 8. okt. Župan Šepetavec je poročal, da je deželni odbor odobril zadnjo občinsko volitev. Na vsporedu je bila kajpada tudi Čitalnica. Mnogo se peha mestni odbor, da bi postavil zavejte napredni surovosti. Ko ni šlo zgrda so začeli prositi in pošiljati razne zastopnike k dež. odboru. Nekaj časa so molčali. Ko so pa slutili, da ne bo nič, so zapretili dež. odboru s tožbo. A dež. odbor

menda ne kaže strahu pred idrijskim odborom. Ker imajo pa po podržavljenju realke baje preveč denarja, ga morajo kako zapraviti. Prilika je tu. Hajd, pritožimo se na upravno sodišče. Tako je bil sprejet ta predlog proti nasvetu not. kand. Tavzesa, naj se da napraviti nov načrt za prezidavo št. 509.

O delavskih hišah ne marajo nič slišati. Ko se je govorilo, kaj storiti s podrtijo — prejšnjo čitalnico, je Ivan Kavčič kot zastopnik kršč. konzuma opomnil odbornike, naj mislijo pri popravi št. 509 na delavska stanovanja, kakor je že sklenil občinski odbor pred leti in zato tudi zvišal doklade, pa Kavčiča niso marali poslušati.

iz Spodnje Idrije. Prav res je, da sedaj nimamo pri fari nobene vročine. Pa vendar res je, da je v tem mrzlem jesenskem času liberalcem in mokračem kri zavrela tako hudo, da jim je prav v možgane vdarila. Kar poletno vroče solnce ni moglo narediti so napravile naše bodoče občinske volitve. Zmešalo jim je možgane in tako jih sučejo te nove volitve, da se obračajo sedaj na liberalno, sedaj zopet na mokračsko stran. Smilijo se nam! — V suhem »Napreju« pisanem od debelega Kristanovega Toneta se na čudne sorte priporočajo čudni možje za občinske odbornike, možje, od katerih se govori po vasi in po fari, da so jih zapisali v »Napreju« samo zato, da bi se malo iz njih ponorčevali, podomače »pošpasali«. Pa naj že bo, kakor hoče, naj bodo resni ali smešni kandidatje za občinski zastop ti možje, gotovo je, da ne bodo izvoljeni, ker oglasila se bo naša fara, da za može-mokrače ne mara! Pa tudi liberalna vojska pripravljala orožje in se oborožuje, da bi vzela v naskoku pri občinskih volitvah našo občino v svojo komando. V ta namen je že dala enkrat v en liberalno - študentovski (ne kmečki!) list z imenom »Slovenski Dom« (pravzaprav »liberalni dom«) strašno debelo neresnico, da je sedanji občinski zastop »liberalen«. Tisti, ki je to pisal ni bil pri čisti pameti. Vodja te liberalne klobasarije je nek prejšnji občinski zastopnik, ki hoče sedaj sebe in svoje liberalne tovariše vkovati v liberalne zvezde, ki naj bi svetile v občinskem zastopu spodnje-idrijskem. Pa ta korajža ni veliko vredna, ker se pripoveduje na ušesa okrog, da prejšnji liberalni občinski možje, posebno nek Nace, prepevajo doma pri peči sedé žalostno pesem, češ:

»Oh zdaj pa nikdar, nikdar več,
veselje moje preč je preč,
ker mož občinski ne bom več!«

Je že tako, da poje mrliški zvon liberalni stranki povsod — in tudi pri Fari jo bomo liberalno stranko spremili k večnemu počitku. Kedaj? Pri občinskih volitvah. Kanomlja in Krnice imata največ volivcev. In možje Kanomeljci in Krničani tedaj pridite vsi možje k Fari, ko bomo nesli liberalno in mokračsko stranko v grob. Pridite gotovo, da nas bo veliko nosilcev in pogrebcev teh nepotrebnežev, da jih bomo zakopali globoko v grob. Pridite gotovo vsi k volitvam! Možje! naša reč je gotova, če ste le vi gotovi, da pridete! Sedaj bodete sami odločili, kakšne može da hočete. Če pridete vsi, bodo vsi katoliški.

Slovenske Ljudske Stranke, če ne pridete, vas pa bodo vladali liberalci in mokrači. Naši goriški sosedi so pri teh volitvah, ki so jih sedaj imeli, pokazali, da so možje in so zbili do tal vse protikatoliške stranke. Sedaj smo pa mi na vrsti. Kdor je mož, tistega bomo videli na dan volitve pri Fari! In tedaj bomo šteli kolika je četa S. L. S. v naši občini. Tedaj na dan, kdor je mož, brez strahu, ker strah hočemo mi dati našim nasprotnikom.

Vrhnjske novice.

Izobraževalno društvo. Dne 3. oktobra je imelo naše „K. s. izobraževalno društvo“ svoj izredni občni zbor. Po kratkem poročilu tajnika in blagajnika so se volili novi odborniki. Nov odbor se je konstituiral sledeče: Frančišek Vovko, predsednik, Frančišek Furlar, podpredsednik, Janko Sedej, tajnik, Anton Jezeršek, tajnikov namestnik, Jože Brendič, blagajnik, Andrej Lukan, blagajnikov namestnik, Albin Istinič, knjižničar, Friderik Jeršinovec, knjižničarjev namestnik.

K. društvo rok. pomočnikov. Isti popoldan je imelo svoje redno mesečno zborovanje tudi „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“, kojega ožje načelstvo se je malo pomnožilo. Tega zborovanja se je udeležilo tudi nekaj odbornikov izobraževalnega društva. V živahnem razgovoru se je obojestransko poudarjala potreba složnega sodelovanja obeh društev, kakor se spodobi za društva, ki temeljijo na skupnih načelih krščanskih. V svrhu vzajemnega dogovora se je vršila med tednom skupna seja obeh odborov. Pri tej seji so se storili sklepi, katerih je veselo oboje društvo, pa jih bo vesel tudi vsak resnično zaveden Vrhnčan, ko bo videl, da se sklepi dejansko izvršujejo. V znamenju bratskega odpuščanja in društvenega ponosa sta si obljubili društvi tesno vzajemnost z geslom: edini naš boj bodi konkurenca v delu! Če smemo zaupati — in zakaj ne bi! — na možato besedo odbornikov obeh društev in uvažujemo začrtani delokrog, lahko rečemo, da se vrhnjskemu društvenemu življenju kljub bližajoči se zimi napoveduje — pomlad. Da se to zgodi, v to pomози dobra, volja in Bog! „Na delo tedaj... a do konca značajni!“ (Gregorčič.)

Vseh dobrih vrhnjskih župljanov dolžnost pa bodi zdaj, da se oklenejo poštene domače izobraževalne organizacije. Poštenim rokodelskim pomočnikom odpira svoje prostore na stežaj katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, v izobraževalnem društvu pa dobi lahko svoj prostor vsak dobromisleči: bodisi žena ali mož, bodisi mladenič ali dekle. Torej le pogumno v naše vrste!

Za dobra, zanimiva in podučna predavanja, bo posebno skrbelo izobraževalno društvo. Vsa ta predavanja se bodo vršila v veliki dvorani „Društvenega doma“ in bodo javna; torej lahko pride k njim vsakdo, naj si bo član ali ne.

Prvo javno predavanje v tej sezoni bo na žegnansko nedeljo po končani popoldanski službi božji. Na mnogoštevilno svidenje v „Društvenem domu“!

Potres smo čutili na Vrhniki dne 8. t. m. okrog 11 ure dopoldne. Sunki so bili precej močni in so trajali do pet sekund.

Iz raznih krajev Notranjske.

iz Logatca. Žal da se je zadnji dopis v tiskarni za par števil kakasnil; pa je vendar dobro urezal. Danes nadaljujemo; kar smo onikrat obljubili. „Logaški Sokol se krepko razvija“, je pisal abecedar v 10. števil. „Slovenskega doma“. Živa resnica! Tudi mi pribijemo. A tega Sokol ni pokazal s svojim nastopom pri zadnji veselici liberalnega bralnega društva, pač pa kaže svoj razvoj s tem, da na vso moč skrbi za svoj pravi, najmanjši „naraščajček“. Če bo šlo tako naprej, bodo lahko že lepo četo tega drobca pokazali čili, za razvoj skrbeči Sokoli in Sokolice na Silvestrov večer, ko zopet prirede „javno“ telovadbo. Seveda, ta naraščaj ne bode še nastopal, pač pa bode pri javni telovadbi mesto gramofona porabljal za muziko. Izvrstno! Ne pozabite na to posebnost, bratje Sokoli, na Silvestrov večer! — Opozoriti je treba namreč Sokole že naprej, ker so jako pozabljivi, tako, da ne vedo, koliko je že tega, kar so se izlegli. Spominjajo se pokojnega g. Naceta, ki jim je menda prorokoval skorajšnjo smrt. O kje je bil že takrat g. Nace, ko se je izvalil Sokol, ki je premalenkoten, da bi mislil nanj in njegovo smrt. Naš Sokol je velik samo po svojem brezverstvu, pijančevanju in zapeljevanju deklet! To velja konstatirati. Naj bi Bog tako obrnil — kakor pravi abecedar — da bi stariši izpregledali in spoznali, kam vodi Sokol našo mladino. Potem ne bi jokale matere, ne bi kleli in se pridružali očetje nad zapeljanimi hčerami in podivjanimi sinovi. Neko bledolično, smrkavo sokolče je n. pr. ono noč nekega fanta smrtnonevarno oklalo z nožem. Sokolče je že pod ključem: Sad „Svobodne Misli“ in sokolskega duha. — Nekaj čisto novega pa smo izvedeli od abecedarja, da bode namreč svet odslej meril ljubezen do bližnjega po — stolih. Kdor stolov ne posodi liberalnemu oštirju, kadar se v njegovih prostorih vrši liberalna veselica ali pridejo Sokoli pit in preklinjat, ta nima ljubezni do bližnjega, pač pa mu je srce polno črne nevhvaležnosti in hribske olike. Imeniten nauk! Odslej se bomo po tem nauku ravnali. Sicer pa je to skrajna predrznost in otročje skušanje, če je poslal g. Lenassi po stole za liberalno veselico in sokola k „Katol. izobraževalnemu društvu“! Vedeti je moral, da v take namene ne posoja društvo svojih stolov, drugače jih je pa že dostikrat dobil za pošteno stvar. Torej samo malo več razsodnosti! Kje je na slovenskem kako katoliško društvo, ki bi posodilo svoje stvari za brezverskega, pohujšljivega Sokola, pa naj pride prosit Peter ali Pavel?! In ta otročarija: Če kdo ne posodi stolov ob liberalnih veselicah, pa ga denejo v časopis. Silno zanimiva novica! Le še dosti takih!

Hotedršica. Ko so se naši Orli v nedeljo, dne 25. septembra na večer mirno vračali iz Logatca, kjer so prisostvovali sestanku Orlov, jih je tik pred našo vasjo srečala večja družba logaške liberalne gospode in jih nahrulila jako uljudno s psovkami. V tej družbi je bila obitelj g. sodnega svetnika dr. Krauta, kancelist g. Fras, njegova gospa, ena gospodična in nekaj vrlih liberalnih hotenježev. Dr. Krautov 5 letni sinček je začel s „čukulado“. zasmejala se je gospa,

zakrohotala se je cela družba, nato izzivanje in žvižgi. Fantje Orli so družbo poučili, kako dostojna da je. Dolžnost g. svetnika oziroma njegove gospe je bila, da bi bila takoj posvarila svojega nadebudnega sinka. A ne! Dr. Kraut ali pa njegov prisrčni prijatelj naš iur. Šemrl, ki je bil tudi v oni družbi, znova v „Narodu“ z dne 2. oktobra psuje Orle s „čuki“ trdeč, da ni nič hudega, če kdo Orle zmerja. Tako razumevajo pravico — moške pravice. Tužna nam majka.

Z Vrha nad Rovtami. Dne 20. sept. je bilo pri nas cerkveno žegnanje. Imeli smo tu patra kapucina iz Škofje Loke. Po popoldanski službi božji je priredilo naše katol. slov. izobraževalno društvo veselico pod kozolcem g. Antona Žušta. Pri tej je bilo navzočih veliko ljudi, tudi iz sosednih župnij. Najprvo se je igrala igra „Blaga duša“, potem sta dve članici iz izobraževalnega društva deklamirali Oregoričevi pesmi „Domovini“ in „V mraku“. Naš č. g. župnik J. Miklavčič je imel jednat govor o krščanskem prepričanju. Za tem se je igrala igra „Kmet in fotograf“, pri kateri ni manjkalo smeha. Zadnja točka je bila šaljivi srečolov. Pri veselici je svirala kat. narodna godba iz Rovt. Naše izobraževalno društvo dobro napreduje; tekom letošnjega poletja je priredilo že dve veselici, ki sta dobro uspeli. Člani si pridno izposojujejo in prebirajo knjige in časopise. Žal, da nimamo nobenega predavanja. Pa tudi za lepoto hiše božje skrbimo. Slikar je krasno preslikal oltarje v naši župni cerkvi. Pred kratkem smo napravili lepo bandero. — Letina je pri nas za nekatere reči prav dobra, za nekatere pa slaba. Pšenice smo po naših krajih prav malo pridelali, a še ta je slaba. Sadjaja je po naših krajih zelo veliko.

n Iz Manč pri Vipavi. Dne 3. oktobra je priredilo naše katoliško slovensko izobraževalno društvo svojo prvo veselico, ki je uspela nad vse pričakovanje lepo. Dr. Krek je rekel nekoč, da mora imeti vsaka fara svoje društvo, mi pa smo dokazali, da je mogoče društvo tudi v vsaki vasi, ako so ljudje složni in imajo enega človeka, ki jih vodi, kar je povdarjal tu. di g. M. Natlačen v svojem pozdravnem govoru. Obe igri, tako »Čevljar« kakor tudi »Zakleta soba v gostilni pri zlati goski«, sta sijajno uspeli, kar je pričal obilni in navdušeni aplavz poslušalcev, ki jih je bilo nad 250. Vsi udeleženci, med katerimi je bilo tudi več gospodov duhovnikov, so se prav laskavo izražali, o točnem in finem igranju in se čudili, da so bili tako izurjeni igralci in igralka šele prvič na odru. Treba je bilo seveda mnogo truda za pripravo, toda sijajen moralen in gmoten uspeh boji vsem obilno plačilo. — Med odmori je zapelo par lepih pesmi goško pevsko društvo »Nanos«, kar je mnogo pripomoglo do tako lepega uspeha. Tako je prav: naša društva se morajo med seboj vedno in povsod podpirati; v sloji je moč in združenim nam bo mogoče veliko več doseči kot posamezniku. Vrlim Mančanom pa kličemo: le naprej po tej poti! Želimo in upamo, da nas bodete še mnogokrat razveselili s svojim mojstrskim igralskim nastopom v svojem društvu. Zato na svilenje!

Dolenjske novice.

Iz ribniške doline.

— **Iz Sodražice.** V nedeljo je bil v Sodražici pri Fajdigu velik direndaj. Liberalna tvrdka, ki zbira svoje razstresene ude in zadnje ostanke, je ta dan ustanovila kar dve društvi in sicer podružnico sv. Cirila in Metoda in telovadno društvo »Sokol«. O obeh društvih s smelostjo trdimo, da ste precej, ko ste zadobili življenje, jeli tudi že umirati. Nič ne pomaga, čeprav je bil pri porodu navzoč zdravnik dr. Schiffrer in nič slabši zdravnik nadučitelj Vrbič. Da bi smrt prehitro ne pokukala v porodno sobo, so vrata zastražili. Previdnost je pač povsodi dobra. Udeležba je bila jako pičila, zato je pa tudi po končani komediji skoro slednji izmed navzočih dobil po en mandat. Grudnova hiša je bila celo tako srečna, da so dobili mandate oče, mati in gospica hčerka. Gospod Blaž Petrič, ki je pred kratkim časom še igral na odru izobraževalnega društva pri Strbenku, je odnesel kar dvojno čast: postal je načelnik Sokola in odbornik Ciril-Methodove podružnice. Samo krojač Andrej je prišel praznih rok od zborovanja. Posebno nas veseli, da pride gospod dr. Schiffrer tako rad ravno v Sodražico. Mora že prijetno biti pri nas. Mlade sokoliče je tako lepo podučil s svojim nad vse zanimivim govorom, da je že prihodnjo noč eden teh nadebudnih mladičev nahrulil enega naših somišljenikov z nedolžno besedico: »cuk, cuk, cuk«. Obljubil jim je tudi, da jim pošlje iz Ribnice polomljenega telovadnega orodja, katero so ondodni bratje že zavrgli. Svoj čas kot »novodobaš« je slovesno preklel liberalizem »Slov. Naroda«, v nedeljo se je pa v družbi naših najhujših »Narodovcev« prav dobro počutil. Poleg svojega šefa je tudi gospod učitelj Žitko dobil toliko poguma, da je enkrat javno nastopil. V plačilo za to je dobil mesto tajnika. Eden navzočih gospodov je klical kazen božjo na dopisnika »Domoljuba«, ki je tako »nesramno« napal »idealnega in požrtvovalnega rodoljuba« Iv. Pogorelca. Potovalni učitelj Ante Beg je pa s svojim pobožnim govorom tako vplival na poslušalce, da so celo nekatere matere, katerih nismo pričakovali v to družbo, zasedle mesto odbornic. Tako je bilo in nič huje. Sodražica še stoji . . .

d Iz Loškega potoka. Telovadski odsek Orel smo dobili 3. t. m. Mirno in le za domačo dolino smo nameravali to ustanovitev, pa se je vsa prireditelj razvila v veliko, prelepo slavje. Posetili so nas vrlim telovadci Orli iz Starega trga v lepem svojem kroju. Kar so govorniki povdarjali v besedah, to smo že v dejanju videli na teh naših gostih. Disciplino, lepo obnašanje, pogumen nastop in napredek v izobrazbi. Nastopali so kot telovadci, pevci in tamburaši ter poleg govornikov tvorili glavno točko celega popoldneva. Vsa čast in priznanje. Pred mogočnim, okrašenim slavo lokom, postavljenem Orlu v pozdrav, jih je sprejel domač mladenič F. Šega v lepem pozdravnem govoru. Vse nadaljne točke so se izvajale v dvorani »Društvenega doma«. Udeležba je bila vprav ve-

likanska kljub slabemu vremenu. Velika dvorana je bila natlačeno polna. Bilo je nad 650 ljudi. Veliko jih je stalo zunaj. Tudi Draga je bila zastopana. Celo zborovanje je vodil kaj spretno in živahno velezaslužni župnik g. Hauptman iz Starega trga. Glavna govornika gg. Slavko Ravnikar in Vojteh Jeločnik sta govorila o namenu in pomenu telovadne organizacije ter njenem vplivu na telesno kot moralno življenje. Z lepim govorom in nastopom sta se oba govornika kaj zelo prikupila vsem poslušalcem. Govorila sta stvarno in poljudno ter večkrat z dovtipi osoljeno, kar je kaj poživilo poslušalce. Iskrena zahvala! Nato so se vrstili drugi govori s pevsкими in tamburaškimi točkami Orlov staroloških. Govorili so še g. Škulj in domača fanta I. Lavrič in Fr. Rojec. Pristopilo je k Orlu 34 fantov in 42 naraščaja. Predsednikom je izvoljen g. Škulj, načelnikom Jos. Šega. Tako je bilo prijetno in zabavno, da se ljudstvo kar ni moglo ločiti od »Doma«. Po dvakrat, trikrat so morali govorniki na oder, tamburaši in pevci so pa tudi precej navrgli. Splošna sodba je, da tako lepega popoldneva še ni imela naša dolina. Hvala iskrena vsem sodelujočim, zlasti pa še vrlim Orlom starološkimi. Novo društvo se je porodilo v »Domu«, ki bo tudi nudil prostorno telovadnico. Našemu Orlu pa: Dvigaj se, rasti in vstrajaj!

Belokranjske novice.

d Adlešiči. Pri nas je ustanovljena javna ljudska knjižnica S. D. Z. Ustanovni shod se je vršil v nedeljo, dne 26. septembra. Na shodu je govoril domačin g. pravnik Adlešič o pomenu izobrazbe za narodni napredek in gospodarsko blagostanje. Pozival je rojake, naj bodo tako pridni v berilu kot so v delu in boljši časi so nam zagotovljeni. Za njim je govoril g. dr. L. Lenard iz Ljubljane o izobrazbi po drugih krajih in g. pravnik Malnerič o praktičnem navodilu pri čitanju knjig. Knjižnica, je urejena in jo vodi Ivanka Adlešič št. 14 (pri Tojagi). Obsega knjige najrazličnejše vsebine, zabavne, poučne, zlasti gospodarske in nabožne. Dobimo še iz Novega mesta veliko mladinskih spisov za fante in dekleta, ki so šoli odrasli. Tako bodo vsi preskrbljeni z lepim berilom! Dragi rojaki in rojakinje, segajte pridno po knjigah. Navajajte zlasti svojo mladino, ki še hodi v šolo ali je že izostala od šole, naj vam bere ob dolgih zimskih večerih, ko vi predete ali pletete. To bo v zabavo vam in v veliko korist vaši mladini. Danes so časi, ko mora biti vsak človek, ki hoče biti pošten in dober, tudi izobražen. Zakaj? Med priprosto kmetško ljudstvo prihajajo vedno bolj razni sleparji, ki pod to ali ono krinko zapeljujejo nevedne, da potem, ko si pridobe nekaj ugleda, zavladajo nad prostim kmetjskim ljudstvom. Izobrazba in samostojnost! To bodi geslo poštenega kmetjskega ljudstva. Oboje je v ozki zvezi med sabo. Kmet je že danes svoboden in prost. Da se še bolj izobrazbi, bo tudi prost raznih zapeljivcev ki bi ga radi zapeljali, da bi napeljal vodo na njihov mlin, ali podomače, svoj denar v njihov žep! Zato zavedni kmetje: sami se-

zite po poštenih listih, svoji mladini pa poštene knjige!

d Preloka. Tukaj je otvorjena javna ljudska knjižnica S. D. Z. Vse knjige je podaril g. župnik M. Kadunc. Iskrena hvala! Knjižnico vodi g. Ivan Starešinič, črevljar. Preločani, Ziljani in Zmrčani, segajte pridno po teh lepih knjigah ter jih dajajte svoji mladini v roke! Dobra knjiga je boljša kot slaba pajdašija; po slabi pajdašiji boli glava in srce, po dobri knjigi pa je lahka glava in veselo srce.

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Liberalni hujškajoči list »Slovenski Dom« se je v zadnjem času spomnil tudi naše fare. Nekdo je poskusil v klavernem dopisu oprati križevske sokole. Toda le peri zamorca kolikor hočeš, zamorec bo vendarle ostal vedno črn. Isto je z našim Sokolom! Dopisnik pripoveduje, da odkar obstoji sokolsko društvo, fantje nič več ne ponočujejo, češ, da radi telovadbe in izletov ne ostaja članom nič več časa za te neumnosti. No, to je dobro, da »Slovenski Dom« nima med ljudstvom nič naročnikov sicer bi utegnili kdo tistega lažnjivega dopisnika prijeti za ušesa! To si zapomnite sokoliči: če kdo zasluži ime »čuk«, ki ga v svoji otročariji pridevate Orlom, potem ta častni naslov v polni meri zaslužite vi sami, — ki cele noči — kar je dobro povdaril gosp. župnik na prižnici — čakate po vasi in ne date miru družinam; po vseh pravih človeške pameti namreč je »čuk« le tisti, ki pač čuka in to delajo sokoli, torej . . .! Nadalje se zaletava dopisnik v našega g. kaplana Jakoba, češ, zanesel je sovraštvo med prebivalstvo, ker je storil ta nedopusten greh, da je ustanovil Orla. Tako torej, če bi kdo ustanovil družbo pijancev, ne bi smel nihče se drzniti ustanoviti družbo abstinentov; če obstoja kje društvo svobodomiselnih brezvercev in novodobnih poganov, bi zopet grešil, če ustanoviš društvo prepričanih katolikov itd. Pač neko sovraštvo je med ljudstvom, a to je sovraštvo, ki ga je učil Kristus, namreč sovraštvo nasproti grehu, grešnim priložnostim, ponočevanju in pijančevanju, sovraštvo nasproti brezverski vzgoji in pa laži-svobodi, katero hoče širiti pri nas liberalni Sokol. Vi želite mir, isto želimo mi; toda odločno odklanjamo tisti mir, kateremu podlaga bi bil brezverski liberalizem, poznamo samo mir na podlagi Kristusovih načel, na temelju katoliško-narodne zavesti! Kakor hitro pripoznate ta temelj in hočete tudi svoje življenje po njem uravnati, potem bodo duhovniki gotovo prvi, ki vam podajo roko za sodelavnost v korist in srečo ljudstva. Vemo, bode vas v oči izobraževalno delo, ki ga vršita pri nas gospoda kaplana, bode vas vedno večje število fantov, ki se družijo v Orlu, jezi vas, ker ljudstvo bolj ceni Orle kot sokole, zlati pa, ker ne najdete v naših vrstah bojzljivcev, ampak odločne bojvničke za dobro stvar, da, to so vzroki, da govorite o sovraštvu, ki ga pa imate vi na vesti, ne pa mi! Končno se dopisnik baha z neko tožbo, pri kateri ni bil nihče izmed Sokolov kaznovan, pač pa dva člana Orla. To povsem ni resnično. Kaznovan je bil tudi neki pijonar Sokolov na 20 K, ki jih mora izplačati, ker je enega telesno po-

škodoval. Kar se pa tiče onega dopisa v »Dolenjskih Novicah«, da je namreč neki sokol (ime na razpolago), stal dotični večer s kolom na cesti, je popolnoma resnično. Iztrgal mu je kol iz rok brat gospoda novomašnika in se še sedaj hrani v trajen spomin na sokolsko oliko; sokolu se torej ni vzela nikaka čast, zato je tudi ni treba dopisniku »Dolenjskih Novic« popravljati. Toliko za danes, če bodete pa še izzivali, vam pa še kaj lahko povemo!

d Krka. V nedeljo, dne 26. septembra, so napadli naše poštene Orle fantje iz Marinčevasi s kamni in koli. Orli so bili v Zagradcu na veličastnem mladeniškem shodu in ko so se okoli 7. ure zvečer vračali skozi Marinčovas, je začelo nanje leteti kamenje od vseh strani. Ranjen je bil 16-letni Jožef Hribar iz Podbukovja in je bil takoj ves v krvi; udrtu mu je črepinja in je moral raditega v bolnišnico. Kar je pa najbolj sramotno, je to, da so tem pobalnom pomagali pri napadu celo njihovi očetje in matere, ki so čivkale: »Čuk, čuk, le jih dajte!« Vidite Marinčani, tako daleč pade človek, ako nič ne bere in je vesel samo tedaj, če je pijan. A za tem ne tiči samo pijanost in surovost, ampak tudi hujškanje od neke strani proti Orlom. Kaj ve kdo v Marinčvasi, kaj so Orli, toda ker pravi neki modrijan iz Vidma, da so nepotrebni — seveda le zanj ne pa za faro, — zato ti napadi. Toda sedaj mislimo, da bo konec te surovosti, kar je poštenih mož v Marinčvasi bodo že pomedli s temi surovimi fantalini in ne bodo jim več pustili, da bi zaradi njih trpela cela vas in ž njo cela fara na svojem glasu. — Zapustil nas je naš nadučitelj g. Ivan Pirnat, ki je služboval pet let pri nas, a je sedaj prišel na višje mesto, namreč na petrazrednico v Mokronogu za nadučitelja. Mnogo dobrega in koristnega je storil za našo faro v šoli in zunaj šole. Otrokom je napravil lepo knjižnico in mnogo učil. Ustanovil je tudi posojilnico, ki jako lepo napreduje, in se vedno udeleževal vsega društvenega življenja na Krki. Predvsem pa je bil zgled globokovernega učitelja in zavidamo le one, med katere je sedaj prišel, da so dobili tako dobrega učitelja. S težkim srcem smo se ločili od njega in dolgo časa bo še skelela rana, ki nam jo je zadal njegov odhod; njemu pa želimo obilo uspehov na njegovem novem mestu.

Goriška.

ZMAGA.

Sijajno zmago je izvojevalo slovensko ljudstvo dne 26. septembra in 5. oktobra nad združenimi našimi nasprotniki. Volivna komisija je v četrtek proglasila sledeči izid ožjih volitev v splošni skupini:

Vseh oddanih glasov skupaj je bilo 21.424; od teh je bilo 90 neveljavnih. Josip Fon je dobil 11.770 glasov, Manfreda 11.737, dr. Franko 9584 in Križnič 9550 glasov.

Zanimivo bo konstatirati razmerje glasov v posameznih okrajih. Liberalci so dobili večino le v sodnem okraju Bovec

in Sežana. Po drugih sodnih okrajih, celo v komenskem, je zmagala S. L. S.

V okrajnem glavarstvu tolminskem je dobil Fon 3313, Manfreda 3331 glasov; Franko 2017 in Križnič 2003 glasove.

V okrajnem glavarstvu Sežana je dobila S. L. S. 1644 oziroma 1656 glasov; liberalci pa 2254, oziroma 2264 glasov.

Okrajno glavarstvo gradiško (slovenske občine: Devin, Doberdob, Medana, Biljana in Kožbana) je dalo za S. L. S. 588 glasov, za liberalce pa 200 glasov.

V okrajnem glavarstvu goriškem je bilo razmerje sledeče: Sodni okraj goriška okolica: Fon 3563, Manfreda 3494, Franko 3130, Križnič 3063.

Sodni okraj Kanal: Fon 1421, Manfreda 1427, Franko 774, Križnič 811.

Ajdovski sodni okraj: Fon 1241, Manfreda 1241, Franko 1208, Križnič 1209.

Iz tega je razvidno, da je naša stranka v goriškem okrajnem glavarstvu dobila več kot 1100 glasov večine.

Čast in slava katoliškim voljvcem, ki so se držali tako junaško!

V nedeljo so volile kmečke občine.

V goriškem okraju so zmagali naši kandidati Berbuč (1307 glasov) Marinič (1332) Zega (1330).

Liberalni in agrarni kandidati so dobili: Medvešček 546 glasov, Križman 526, Obljubek 1097, Klančič 1089, socialisti 10—12 glasov.

V tolminskem okraju sta tudi zmagala oba naša kandidata dr. Gregorčič in Kosmač s 450 glasovi večine.

Na Krasu je zmagal tržaški advokat Gregorin. Liberalno - agrarna kandidata Abram in Štrekelj imata komaj 200 glasov. Sedaj pride do ožje volitve med našima kandidatoma Stepančičem in Zlobcem, ki imata prvi okoli 500, drugi okoli 400 glasov. Gregorin jih ima nekako 600.

Dozdaj je torej izvojenih s splošno kurijo 8 naših poslancev, liberalcev pa samo 1. Zmaga je torej sijajna.

Na furlanski strani so zmagali krščanski socialci!

Oficijelnih števil seveda še ni.

Volitve so pokazale, da liberalizem pojmlje in poginja. Ni ga škoda. Noben prijatelj ljudstva ne bo jokal za našim liberalizmom, ki so ga že povsodi drugod po Slovenskem vrgli čez prag.

In veselo je to, da je tudi goriški kmet začel metati to mrhovino iz svoje liše. Dne 17. t. m. se ustanovi v Ljubljani »Vseslovenska Ljudska Stranka«, to je stranka, v kateri bomo združeni na krščanskem, gospodarskem, ljudskem programu vsi Slovenci iz vseh dežel. In kako lepa priprava za to stranko je ravno naša zmaga na Goriškem! Pokazal je naš kmet, da hoče biti eno s svojimi tovariši po ostali Sloveniji. Zato kličemo: Živijo goriško krščansko ljudstvo! Živela »Vseslovenska Ljudska Stranka«!

Dopisnica uredništva: Vsled obilnih dopisov in ogromnega drugega gradiva je moralo to pot več dopisov izostati. Po možnosti pride vse na vrsto!

Imate li bolečine?

Revmatiške, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu, vsled prehlajenja? Poizkusite vendar boli lajšajoči, zdravilni, krepilni Feller-jev fluid s z. «Elsafluid». Ta je res dober! To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubici Elsatrg št. 16 (Hrvatsko).

2840

Dobra žepna ura je za vsakega človeka za vsak dan zelo potrebna. Da pa dobite res dobro uro za tovarniško ceno, obrnite se na prvo tovarno ur Jan Konrad c. in kr. dvorni založnik v Brüxu št. 961 (Češko), katera razpošilja samo dobro preizkušene ure. Zahitevajte cenik s 3000 slikami zastonj in poštine prosto.

Čas, trud, nevoljo in denar si prihrani isti, ki hoče sebi in drugim kupiti krasna darila in ure vseh vrst ako se obrne na znanega urarja in cenilca Maksa Böhnel Dunaj IV., Margaretenstrasse št. 27/19. Zahitevajte bogat cenik s 5000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastonj in franko.

Po prestopanih ošpicah

Je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi SCOTT-ovo emulzijo, se začudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moči. Dober sloves, ki ga povsod žvija

2614 **SCOTT-ova emulzija** temelji poglavito na čistosti in izbornosti vseh njenih snovi.

Celo na najbolj občutljiv žolodec in še tako oslabeled organizmu najugodnejše vpliva

Scott-ova emulzija

Le SCOTT-ova emulzija je prava in neprekosna vzor-emulzija. Cena izvorni steklenici K 2 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah.

Razširjajte Domoljuba.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906: Dravno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzročajo voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

Opozarjamo na „Zanimivo pismo“, ki ga priobčujemo v oddelku „Razgled po domovini“. Naj bi ga prečital vsak naš somišljenik in se ravnal po njegovih nasvetih!

Prodaja se:

pri priporočljivi slovenski tvrdki **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti za obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. Opreme za neveste. 2469 1

Kupujte!

le pri tvrdki, katero Vam priporočamo, slovensko podjetje **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) Novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti najlepše obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. 2469 1

Najslabši čas bo kmalu tu

ko je človek radi hladu več ali manj zopet navezan na sobo specialno bolniki in uradniki. Priporočila se tedaj nabava 1-1 zboljševalca zraka in to je slovito 2824

drevo proti mrzlici (eucalyptus globulus)

Prodajam le pristno, ki vsebuje zdravilne moči proti influenci, astmi, difteriji in tuberkulozi; manjkali ne bi smelo v nobeni hiši. Mlada drevesca raste zelo naglo, dobro prezimijo, čistijo zrak škodljive sopen. Suhu listi preženo molje in drugi mrčes. Eucalyptus globulus je zbog svojega aromatičnega vonja in višnjevo-zeleno obrobiljenih listov najlepša listnata rastlina. Močne rastline 30 do 40 centimetrov visoke po 70 vin. komad, 6 komadov z lonci 1 pošilja zaboj po 5 kilogramov franko 5 kron. Podrobni opis in navodilo se dodaja vsaki pošiljati.

H. Suchant
umetno trgovski vrtnar, Weckelsdorf (Češko).

Preklic.

Obžalujem, kar sem govorila zoper Antona Brvar, posestnika v Brezju in zoper njegovo družino, ter ga prosim na tem mestu oduščanja.

Brezje, dne 4. oktobra 1909.
2853 1 **Marija Uršič.**

Posteljna vlaga.

Odstranitev takoj z uporabo „VSTANI“, zakonito zavarovano. Starost in spol se naznani. Knjižico pošlje zastonj „Zavod Rescup“ 431, Regensburg, Bavarsko. 2284 32-1

Leposlovnih mesečnik „**Dom In Svet**“ stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

Kaj je Salambo?

To je najtrpežnejši domači kanafas iz najbolje bombazaste preje pod jamstvom za pristne barve in trpežnosti. Krasni vzorci. 1 kos 23 m dolg 7 cm širok K 12 88 1 kos 23 m d., 90 cm širok K 14 72. Bogata zbirka vzorcev „Salambo“ na željo z obratno pošto. Pošiljate nad 20 kron franko. Le direktno iz tovarne A. M. Leber-vr Ražnov ob Kaszi 21 češko. 2825 1

POSESTVO

je na prodaj v Gorenji vasi, pol ure od zatiškega kolodvora pri Francetu Ostanku št. 1., in sicer: hiša, pod, kozolec, vodnjak, dve njivi za 10 merikov posevte. Vse v dobrem stanju. **Cena 6000 K.** Več se izve pri **Ant. Čebularju** v Znajljih, p. Krka, Dolenjsko. 2854 1-1

Hiša z dvema sobama, kuhinjo, kletjo ter drvarnico, hlevom in šupo, dalje vrt in nekaj zemljišča se proda v **Spod. Zadobrovi št. 37.** 2811 3-1

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg
razpošilja: **ure, zlatnino in srebrnino**

na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slov. tvrdko!

Veliki novi cenik zastonj. Novost:

Ploščnata, tenka, prava nikelnasta Anker-Ros-

kopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanje vedno beli, prav natančno 36 ur idoča:

:: K 4-50. :: Srebrne ure od 6 K naprej.

Večletno jamstvo - Ako blago ne ugađa, se denar vrne nazaj.

Sokolške verižice s slov. trahovi nikelnasta K 1-20, srebrna „ 5-.

212 21-1

Posteljno vlago

odstrani zamračeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata naznati. Knjižico pošlje zastonj:

Zavod „Sanitas“
842 Veiburg P. 350 Bavarsko

Dobro! Pocenil!

Nikel. remont. ura K 2-50
Amerik. roskopfura „ 3-
Švicar. roskopf ura „ 4-
z dvoj pokrovom „ 6-
prist. srebr., c. kr. „ 7-
puncirana „ 7-
Izvirne Omegaure „ 18-
Stenske ure, 70 cm „ 7-
Z budi ko in bitno opremo „ 10-
Z godbo, budilko la bitno opremo „ 14-
Švarevaldska ura s kukavico „ 5-
Budilka, nikel, 19 cm visoka „ 2-
Budilka s stolp. zvonc. 5-
3letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju.

Maks Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19.

Urar, sodniško zaprišečen cenilec. Ustanovljen 1840. Zahitevajte moj veliki cenik s 1000 slikami, ki se pošlje vsakomur zastonj in franko ne da bi se slilo kupiti.

Budilka s stolpnim zvoncem

in bitno opremo, 1 kakovost, 3 uteži, bije pol in cele ure, budi z glasnim zvoncem, steklenim kazalnikom, v poliranem okroglem okviru, 30 cm premer K 6-—, s ponoči svetlečim kazalnikom K 6 50 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju.

Maks Böhnel Dunaj

IV., Margaretenstrasse 27/19

Urar, sodniško zaprišečen cenilec. Ustanovljen 1840. Zahitevajte moj veliki cenik s 5000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastonj in franko ne da bi se slilo kupiti. 27-9 b

Družinska pratika za leto 1910 je ravnokar izšla.

Zastonj in poštine prosto

pošiljam vsi domar moj veliki bogato ilustr. glavni cenik s 3000 slikami s različnih glasbil vseh vrst. C. in kr. dv. zeležnik

Jan Konrad

razpošiljalnica v Mostu št. 1332

(Češko). Violine za učence brez loha po K 480, 550, 6-—, 680. Lok K - 80, 1-—, 180, c tre, piščali, klarin ti, harmonike itd. b gata izbira v zaloqi. Nikar riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj

Samostojnega mizarskega pomočnika

sprejmejo šolske sestre Trst, Via Pasquale Besenghi 14. 2812 1

VEČ KOT 3000 SLIK

vporabnih predmetov in daril vseh vrst ima moj najnovjši glavni cenik, katerega pošljem takoj vsakomur

ZASTONJ in poštine prosto. C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** Brüx št. 993. (Češko).

J. štev. 5334/IV.

2798 1-1

Oklic.

Daje se na splošno znanje, da se name-ravata poročiti:

1. rudar Ivan Drešar, vdovec po Uršuli rojeni Bregar, stanujoč v Gladbecku, sin poljedelca Franca Drešarja, stanujočega v Savljah, in njegove umrle žene Marije rojene Bačnik, nazadnje stanujoča v Savljah;

2. gospodinja Magdalena Novak, stanujoča v Gladbecku, hči poljedelca Lovrenca Novaka in njegove žene Uršule rojene Cviki, stanujoča oba v Sesiču, okraj Celje.

Ta oklic naj se razglasi v občini Gladbeck, kakor tudi v avstrijski občini Sesič po katoliškem časopisu »Domoljubu« v Ljubljani.

Morebitni tozadevni ugovori, ki se sklicujejo na zakonski zadržek, naj se prijavijo v teku dveh tednov podpisanem uradu.

Gladbeck, dne 1. oktobra 1909.

Matrični uradnik kraj. matričnega urada v Gladbecku:

Korte, s. r.

1000 do 2000K letnega zasluzka

s pletenjem na naš najnovejši pletilni stroj. Potrebna glavnica 180 K. Delo zajamčeno. Oddaja ne ovira. Zahtevajte prospekt.

Češka dom. industrija „samostojnost“ Praga II. Vencijev trg 63/38.

Učenca

za čevljarstvo obrt sprejme takoj **Henrik Veit**, čevljarški mojster Jesenice, Gorenjsko. 2822 1

Samokresi za kolesarje

Št. 112 sistem z ob robu

vizajajicimi patroni, zelo

priljubljen model, pri-

praven za 6 strelov, svetlo

poliran z orohovim dr-

žalom, z odpiranjem in zapiranjem

z vizajajnikom 12 cm dolg, 8 kron.

Samokresni ob robu vizajajicni patroni

štev. 500 za 100 kosov 3 K. Največja

zaloga vseh vrst orožja v mojem glavnem ceniku s 3000 sli-

kami, kateri se pošlje vsakomur zastoj in franko.

C. in kr. **JAN KONRAD** v Brnu št. 976 (Češko).

C. in kr. **JAN KONRAD** v Brnu št. 976 (Češko).

Stroje za pripravljavanje krme, slamoreznice, reporeznice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna

kotlijsca, sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

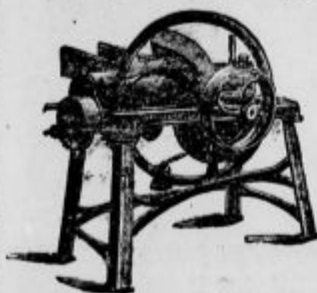
Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro

Dunaj II., Taborstr. 71.

Ceniki zastoj in poštine prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

2816

2532 1

Nikake plešavosti Nikakega izpadanja las Nikakega prhljaja

po kratki uporabi moje oblastvenozavarovane **Elle-pomade za rast las in brade**. Strogo resno! Uspeh preseneča! Stari in mladi, gospodje in dame naj uporabljajo samo **Elle-pomado** za rast brade, las in obrvi. Neskočljivost zajamčena! Varuje pred prezgodnjo osivelostjo, daje lasem čudovit lesk in polnost. Mnogostevilna priznana pisma iz vseh delov sveta. **Odklikovana: Paris 1909 s častno diplomom, zlato kolajno in častnim križem**. Dobiva se prigospoj: **Kamill Mitzky, Maribor (Stojarsko), Goethejeva cesta 2s** — Naročila samo proti povzetju ali ako se pošlje denar naprej — Cena: 1 lonček K 2,- in K 3,40, 3 lončki K 5,- in K 8,50.

Ne nadlegujte me samo s praznimi izgovori,

da ste vse poskusili in da Vam ni nič pomagalo. Ali ste rabili Fayeve pristne sodenske mineralne pastile? Ne, kajti sicer ne bi bili tako neusmiljeno prehlajeni. Jaz potrebujem svoje ljudi v prodajalni in ne gre, da bi ostal vsak doma, da si prepoti svoj katar. Kupite si Fayeve pristne sodenske mineralne pastile in odpravili bode katar, ne da bi vedeli kako, in potem bodete zopet lahko opravljali svoje delo. Škatljica velja samo K 1,25 ter ceneje in lažje vendar ne morete odpraviti katar. Dobe se v vseh tozadevnih prodajalnah. Vsa ponarejanja naj se pa odločno zavrnejo. Glavno zastopstvo za **Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, Dunaj IV., 1, Grosse Neugasse 17.** 3431

Novo! 2694 10-1 Citaj!

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejši in najboljši sreds vo za rast las, brk in brade je

Rastol št. I.

Tebe, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstrani si saka dr žina. Del je sijajno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pism. Cena na vsako p sto franko. 1 lonček K 3,00, lončka K 5,-. Pošlji se po poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Delnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Lovske puške

izvrstno izdelane v najboljši kakovosti pošilja

C. in kr. **JAN KONRAD** v Brnu št. 976 (Češko).

Lancaster dvocevke z jeklenimi cevmi, avtomat sprej držalom z zadnj odpirajočo zapono K 55 -, 62 -, 75 - in višje. Dvocevka brez užigalnikov in petelcov in s samo delujočim napenjalcem, nov model, s trojim zaporom in varnostno pripravo proti sproženju K 112 -. Večjo izbiro lovskih pušk in samokresov najdete v mojem glavnem ceniku s 3000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastoj in franko.

Brata PEVC

Prva slovenska trgovina

Bogata zaloga manufakturnega, galanterijskega in špecerijskega blaga na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča.

Najnižje cene. Solidna posrežba.

Kočevje

v hiši sloven. kočevske posojilnice.

Podružnica v Vel. Laščah.

3510 4

Stroje za pripravljavanje krme, slamoreznice, reporeznice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlijsca, sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro

Dunaj II., Taborstr. 71.

Ceniki zastoj in poštine prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Naročajte „Domoljuba“!

PLEVA & COMP. tovarna za stroje in motorje

Tel. 13.919 Dunaj XVII., Wattgasse 80. Tel. 13.919.

Motori za bencin, petrolin in plin.

Patentirani motorji za rudn. olje in plin

254 (Rohöl- und Sauggas-Anlagen). 12-1

Parni motorji 1-3 v pro HP in uro Lokomobil!

Najnižja cena! Najugodnejši pogoji!

Izurjeni kraj. zastopniki se iščejo!

Samokrese

dobro izstreljene z državnim pečatom zastreljanje v najboljši lakovosti in lepo izdelane z tamstvom za izboru funkcioniranje posilija

c. in kr. dvorni založnik
JAN KONRAD
v Brüxu štev. 974 (Češko).

Samokresi K 5-50, 6-50, 7-50, 8-50. Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo vsakomur zastoni in franko. Pošilja po povzetju. — !Nikak riziko! Zamenjena dovoljena ali denar nazaj.

doolge ostanke blaga

Valet prezvetja glavne-ročne-ikalnice v horách Orlických, ponudim trjovcevi, krošjarjenu, kakor tudi zasebnikom

zajamčeno brez napake in pristopnarbno. Kanafas za posteljne prevleke, modni cefir za obleke, bluze in srajce, oksford, flaneli za srajce, modrikasto blago za domače obleke in kuhinjske prepljavnike, barhant za obleke in spodnje obleke, obeljeno platno, platnene brisače, bele ali grube, sortirano po želji in pametni za domačo uporabo, v dolžini 3-15 m, v zavojih 25 m K 10 — po povzetju 2500 80-1
40-45 .. 16 — .. franko.

Antonin Maršik, ročna ikalnica, Ošesnice v horách Orlických, Čechy.

Rjube iz platna, brez šiva, obrobljene:
150 cm široka, 200 cm dolge, pol duca K 14 —
150 225 15 —.

Budilka

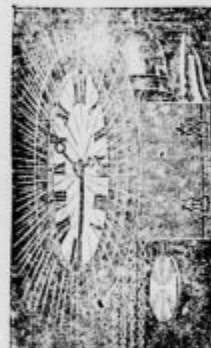
s stolpnim zvonom, in lakov., 50 ur idoča, ki bije ure in polure ter ima glasen bud. zvonec, s svetlogladkim okvirjem, 50 cm v premera, kazalnik s steklenim vižkom s tremi uteži, 3 letnim pismenim jamstvom samo K 6-60 samo

S ponoci svetecim kazalnikom K 7-20. Nikak riziko! Zamenjena dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja proti povzetju ali prejvposlatvi denarja
Prva Ivernica ur v Brüxu

JAN KONRAD

c. in kr. dvorni založnik v Brüxu štev. 970 (Češko).

Bogato ilustrovan cenik z nad 3000 podobami pošljem na zahtevo zastoni in franko.

: Suhe gobe :

češminjevo lubje, arniko, lipovo in bezgovo cvetje, sladke koreninice, korenine in perje od beladone in malih noric (lesjaka), jeternik, tršljik, podlessek i. t. d., kupuje

V. H. Rohrmann

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 28 in v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37.

2068 1

CENO POSTELJNO PERJE.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napojnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napojnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavnica K 3, K 3-50, K 4. — Pernice 180-190 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4-50, 5-50, 5-50. Spod. pernica iz gradla 180x116 cm K 13-15. — Razpošilja proti povzetju pošt. prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o zimnicah, odejeh, prevlekah in vsem drugem F 717 posteljnem blagu zastoni in pošt. prosto. 52-1

Vajenca

za krojaško obrt sprejme takoj **Fran Sitar** Kladezna ul. 8 Ljubljana. 2804 1

Pozor! Stoj!

Mizarji, gostilničarji in drugi naj se obrnejo na podpisano tvrdko pri nakupu **stekla, porcelana, svetilk, latern, stekla za okna (šipe), okvirov za podobe (rome)**. Ondi se dobi tudi raznovrstno specerijsko blago, **špirit garant. 95% K 1-52**; za neveste vse potrebščine. Posodim proti mali odškodnini za ženitovanja in veselice porcelan, steklenice, nože, vilice itd. vse po najnižji ceni.

Se priporoča 2645 3-1

Ivanka Colnar

trgovca z mešanim blagom, Kranj.

SLUŽBA izkušene babice

se takoj odda v Št. Jurji pod Kumom. Plača dobra in stalna. Več pove županstvo Sv. Križ pri Svibnjem, p. Radeče. 2788 1

DENAR PRIHRANI

taisti, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 3000 slikami, kateri se pošlje

VSAKOMUR

zastoni in franko.

C. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

Brüx št. 997. (Češko).

KO IŠČETE

dobro zanesljivo tvrdko za vporabne reči in darila vseh vrst, potem zahtevajte takoj z dopisnico moj bogato ilustrovan glavni cenik s 3000 slikami od c. in kr. dvornega založnika

JAN KONRADA

v Brüxu št. 995. (Češko).

KDOR NE VE

kaj naj kupi svojem za ženitovanijsko darilo, gol ali božično darilo, pogleda naj v moj

GLAVNI CENIK

s 3000 slikami, v katerem bode dobil kaj dovolj primernega in kateri se pošlje na zahtevo

zastoni in franko.

C. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

Brüx št. 990. (Češko).

Posestvo na prodaj.

Dne 18. oktobra 1909 ob 9. uri dopoldan se bo prodajalo posestvo gospe Marije Graul na prostovoljni dražbi obstoječe iz hiše, kjer se nahaja starodavna gostilna okoli veliki vrti, njive travniki in gozdi. Podrobnosti se zvedo v Zatičini v šoli. 2847

Proda se v Gaberjah

lepo posestvo

obstoječe iz hiše, 2 kozolcev, poda, svinjaka, lepega vrta, njiv itd. Jako je pripravno za gostilniški obrt, ker so lepi prostori v hiši, namreč so 4 sobe, klet in vse v najboljšem stanju ter blizu cerkve. Pogoji se izvedo pri županu **Jakobu Kastelicu** v Smarji, pošta Smarje-Sap, Dolenjsko. 2829 1-1

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3-50. 30.000 komadov

kupljenih, zaraditega pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 2 ur) „Gloria“ srebrno ankerrem.uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklopijem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico natančno idočo je za K 3-50. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur dočo ankerrem. prve vrste švic.uro s pozlač. verižico za 5 K. Triletno pisмено jamstvo za vsako uro. Razpoš. proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

2797 KRAKOV št. 48. 1-1

Neštevilno priznanj in donarčil. — Za neugajajoče denar nazaj

Delniška družba pivovarne

UNION

2880
priporoča **marčno carsko dvojnato marčno in eksportno pivo** priznana dobre kakovosti.

Tropine in sladne cime kot najizbornejša piča za živino.

Ljubljana, Spodnja Šiška

Proti ostarelosti

Dr. Homel'ov Haematogen
SVARILOI Zahteva naj se izrečno ime dr. Hommel.

522 a

Tovarna Antona Stroja
v Žapužah pri Begunjah, Gorenjsko,
priporoča svojo veliko zalogo

domačega gorenjskega sukna,
volne za pletenje po tovarniških cenah.
2730 Na zahtevo pošiljam vzorce. 3-1

Smirna imit. stenske preproge

Stev. 2097 v I. kakovosti na obeh straneh popolnoma enaka, v različnih vzorcih kot: lev, pes, srna, jelen v lepih barvah izvršena, 100 cm široka, 200 cm dolga, komad le K 5.60.

Stev. 2098. Ista, 90 cm široka, 180 cm dolga le K 4.80. Največja izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih, spalnih odev, šivanh odev itd.

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Glavni cenik s 3000 podobami na zahtevo vsakomu zastoj in franko.

Posilja proti povzetju ali predplačilu

C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** v Brüxu št. 981 (Češko).

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne. Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 m. ostankov po želji sortirano 15 K

Barhant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnja oblačila.

Flanele, lepo križaste, za stajce in bluze.

Delen, z robom, za obleke in bluze.

Angleški cefir, 80 cm širok, za pisane stajce, prsa za stajce in bluze za dame.

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače ebleke.

Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.

Oksford za moške stajce, izborna trpežne kakovosti.

Dolgost ostankov 3 do 10 metrov.

Zajamčeno brez napake, trpežne kakovosti in popolnoma pralno.

Nikake rizike!

Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugoja in se lahko pošilja vefrankirana nazaj pošlje - Čez 1000 priznanih pismu.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega platna za Damske bluze in posteljne prevleke in najfinejše životno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17.90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljših tkanin, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos K 2.40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Posilja po povzetju.

Tkalnica Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Češko.)

Zbirko vseh mojih izdelkov s tovarniškimi cenami priložim vsakemu zavoju za poskušajo zastoj, drugače samo proti pošiljatelj 60 vin., v znamkah. 2688

NAJBOLJŠE ORODJE ZA REZLJANJE.

Napravljanje izrezljivih izdelkov je poučno in lepo opravilo za staro in mlado v prostih urah.

St. 9307. Najboljša žaga za rezljanje, pritrjena na močnem kartonu, s 7 kosi orodja in pod. K 3.—

St. 9308. Ista, toda z 10 kosi orodja in podlago K 8.—

St. 9310. In pritrjena za rezljanje v sm ekovi omari s premikalnim pokrovom z 9 la orodjem K 7.20. Največja izbira žag, orodja za rezljanje v mojem velikem ceniku. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju c. in kr. dvorni založnik.

JAN KONRAD razpošiljalnica v Brüxu št. 980. (Češko). Glavni cenik s 3000 slikami zastoj in franko.

Lepo posestvo

kmetija, v vasi Šmilhel nad Pliberkom Koroško št. 11 se prodaja. Več pove lastnik istotam. 2852 3-1

Priporoča se domača trgovina

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

Naznanjam, pri nakupovanju jesenske in zimske potrebščine, da sem z vsemi novosti že založen, kakor blago za ženske obleke in bluze, volneno, pol volneno, loden itd. Perilni barhant za obleke in bluze, spodnja krila, srjace itd. Novosti v zimskih suknenih in pletenih velikih rutah, rute, serpe volnene, ženiljaste. — Velika zaloga moškega sukna, črnega kangarna, seviota, kakor modnega za obleke, površnike, zimske sukne itd. Odeje, sivane, volnene, porhataste, koče, konjske plahle itd.

Cene poštene in najnižje. Popolna oprema (bališča) za neveste. 2672 8-1

3 letno pismeno jamstvo. **5 Kron!** brez konkurence v tej kakovosti.

Moja pristna švicarska sist. Roskopf patent. ank.-rem.-ura

Samo 5 K

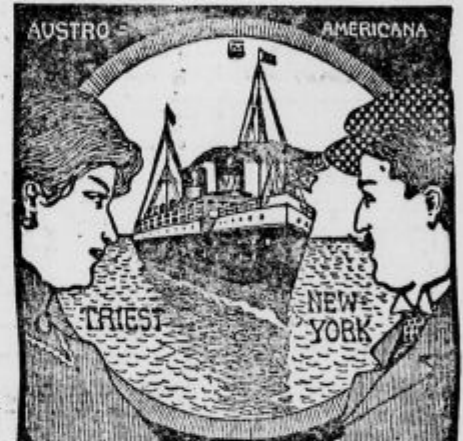

z maslinim, solidnim, antimagnetnim anker-kočlesjem, pravim enašil - kazalnikom, nikak papirnat kazalnik, v varstvenem plombovanem ogradju s šarniranim pokrovom, 36 ur idočn. vse 12 ur, z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana s triletnim pismenim jamstvom, 1 kos . . . K 5.— S sek. kazal. 6.— V pristno srebrnem okvirju brez sek. kazalca . K 11.— s sekundnim kazalcem . 13.50

Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Razpošilja proti povzetju prva tvornica ur

JAN KONRAD c. in kr. dvorni založnik v Brüxu št. 962. (Češko). Glavni cenik s 3000 slikami, na zahtevo zastoj in franko.

Putniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in za neshljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetelka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20, Kockovstrni Pojasnila dojo se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

BOŽIČNA DARILA:

Vse p. n. kupovalce, kateri mi bodo poslali v času od 1. septembra do 30. novembra naenkrat pismeno naročilo v znesku vsaj za K 20.—, 40.—, ali K 60.—, dobe sledeča božična darila zastoj: Pri naročbi za K 20.— na enkrat 1-brilj. angelsko zvonilo za božično drevesce št. 1 s 6 pozl. angelji in vporabnim navodilom v vrednosti za K 1.50.

Pri naročilu za K 40.—, na enkrat 1^a Adler-Roskopf Alarm budilko št. 4343 s ponoči se svetecim kazalnikom v vrednosti za K 4.20 s 3 letnim pismenim jamstvom.

Pri naročilu v znesku vsaj za K 60.— na enkrat 1 švicarsko sistem-roskopf-pat. anker-remont. uro št. 4061 v vrednosti za K 5.60 s 3 letnim pismenim jamstvom.

Razuntega dobi zastoj vsak naročnik 96 strani obsegajoč koledar za l. 1910.

Tistim naročilom, katera pridejo po določenem času (po 30. novembru), se ne morejo dati darila zastoj pod nikakimi pogoji. Priporoča se zatorej, pošlati meni posebno božična naročila že v mesecih septembru, oktobru, novembru. — Nadalje se tudi zopet razdeli več

IZVANREDNIH DARIL

In sicer prejme naročnik, čegar naročilo ima št. 1.200.000 katera se pošlje v prvi polovici oktobra 1909 izvršten gramofon s 12 najnovejšimi komadi v vrednosti K 100.—.

Dalje oni, katerega naročilo ima št. 1.225.000, katera mora priti približno v sredi novembra, dobi 14 kar. zlato žensko-remont. uro z dvojnimi pokrovom in zraven primerno moderno dolgo, 14 kar. zlato žensko vratno verižico z elegantnim premikalcem v vrednosti K 200.—.

Oni pa, katerega naročilo ima št. 1.250.000 katera pride približno okoli božiča na vsoto dobi 14 kar. zlato-remont. uro za gospode z dvojnimi pokrovom in zraven primerno 14 kar. zlato verižico z obeskom v vrednosti K 300.—.

C. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD** v Brüxu št. 982 (Češko).

Ilustrovan glavni cenik s 3000 slikami pošiljam na zahtevo vsakomur zastoj in franko.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

2961 — Ustanovljeno 1832. — 52-4

Priznано najboljšie oljnate barve

zmlate s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

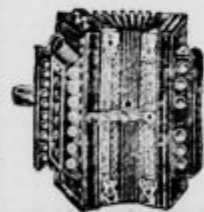
Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Dobre harmonike K 4-80.

Nad 50.000 komadov razprodanih.

Nikake carine! Jamstvo! Zamenja dovoljena ali pa denar nazaj.

Št. 300¹, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., velikost 24 x 12 cm K 4-80. — St. 650¹, 10 tipk, 1 reg., 28 gla., vel. 30 x 15 cm K 6-20. — St. 650², 10 tipk, 2 reg., 28 glas., v 31 x 15 cm K 5-40. — St. 303¹, 10 tipk, 2 reg., 5 glas., vel. 24 x 12 cm K 6-20. — St. 683¹, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31 x 15 cm K 8¹. — Sola za samouk k vsaki harmoniki zastoj. Pošilja proti povzetju c in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

razpošiljalnica glasbil v Brūxu štev. 964 (Češko). Glavni cenik s 3000 slikami zastoj.

Najnižje cene pri Janezu' na Vodnikovem trgu! Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega naš blaga za moške in ženske obleke 38-1 od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd. **NAJNIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!** Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah

V Ameriko in Kanado zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line** št. 2927

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Pannonia 26. oktobra 1909.

Iz Liverpola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 16. oktobra, 6. nov., 18. dec., Mauretania 23. oktobra, 20. nov., 11. dec. 1909.

Pojasnili in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg nove skublj. K 9-60, boljše K 12—, belo kot puh mehko skubljeno K 18—, K 24—, snežnato kot puh mehko skubljeno K 30—, K 36—. Pošilja franko po povzetju. Zamenja dovoljena proti povzetju pošilje. Benedikt Suchsel, Lobes 159, pri Flzau, Češka. 2343 6-1

Posestvo

se prodaja iz proste roke tik župne cerkve v Zatičini, Dolensko. Isto je v dobrem stanu, obstoječe iz dveh njiv, gozda, sadnega vrta in z zraven spadajočim poslopjem. Cena 7000 kron. Več se izve pri **Engelbertu Gorišku**, Zatičina. 2672 3-1

NAJBOLJŠI ČEŠKI IZVOR!

Geneno posteljno perje!

1 kg sivoga skubljenega dobrega perja 2 K, 1 kg boljega K 2-40, polbeltega K 2-80, beloga 4 K, beloga skubljenega K 3-10, 1 kg srednje finega, snežnobelega, skubljenega K 6-40 in 8 K; 1 kg sivoga puha 6 K in 7 K; 1 kg beloga puha 10 K; najfinije prvi puh 12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franko. 1908 50-1

Dovršene postelje jako napolnjene, iz zelo gostega, trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, i pernice. 180cm dolga, 116cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 18cm široka napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 10 K, z srednje finim polpuhom 10 K, z najfinjšim sivim puhom 24 K; posamzne pernice 10, 12, 14 in 16 K; blazine 3, 8-0 in 4. — Za nepril. denar nazaj. Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franko

S. BENISCH v Dešenici štev. 71, Čechy.

Ceniki zastoj in franko.

Stanje njenih hranilnih vlog znaša nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron

Najbolj varno naložen denar je v slovenski mestni hranilnici ljubljanski.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopold. in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj. Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in hranilnične knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestni vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah št. 3, nasproti frančiškanskemu kloštru.

47 12-4